

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANČÍ

Analýza bankovních produktů pro fyzické osoby v Olomouckém kraji

Analysis of banking products for individuals in the Olomouc region

Student:
Vedoucí práce:

Veronika Hamplová
Ing. Josef Novotný

Ostrava 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Hamplová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R010 Finance
Specializace: 00 Finance
Téma: **Analýza bankovních produktů pro fyzické osoby v Olomouckém kraji**
Analysis of banking products for individuals in the Olomouc region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika depozitních bankovních produktů
3. Srovnání bankovních produktů poskytovaných v Olomouckém kraji
4. Analýza a zhodnocení vybraných bankovních produktů
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2005. 148 s. ISBN 80-251-0882-1.

ŠENKÝŘOVÁ, B. *Bankovníctví I*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 1997. 264 s. ISBN 80-7169-464-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Novotný**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité literární prameny.“

V Ostravě dne

Veronika Hamplová

Poděkování

Děkuji panu Ing. Josefu Novotnému za odborné vedení a cenné rady při vypracování mé bakalářské práce.

OBSAH:

1. Úvod.....	1
2. Charakteristika depozitních bankovních produktů.....	2
2.1 Bankovní produkt	2
2.2 Členění bankovních produktů.....	3
2.2.1 Dle odrazu v bilanci banky	3
2.2.2 Dle účelu použití	3
2.2.3 Dle klientského segmentu	4
2.3 Cena bankovních produktů	4
2.4 Depozitní bankovní produkty	5
2.4.1 Běžný účet.....	8
2.4.2 Spořicí účty	9
2.4.3 Vkladové účty	9
2.4.4 Vkladní knížka	9
2.4.5 Termínované vklady	10
2.4.6 Stavební spoření.....	11
2.4.7 Bankovní dluhové cenné papíry.....	12
3. Srovnání bankovních produktů poskytovaných v Olomouckém kraji	14
3.1 Česká spořitelna.....	15
3.2 Československá obchodní banka	16
3.3 GE Money Bank	16
3.4 Komerční banka.....	17
3.5 LBBW Bank CZ.....	17
3.6 mBank.....	18
3.7 Poštovní spořitelna	18
3.8 Raiffeisenbank	19
3.9 UniCredit Bank.....	19
3.10 Volksbank CZ.....	20
4. Analýza a zhodnocení vybraných bankovních produktů	21
4.1 Výpočet nákladů (ceny) daného produktu	21
4.2 Metodologie vícekritériální analýzy	21
4.2.1 Základní pojmy	22

4.2.2 Metody stanovení vah kritérií	23
4.2.3 Metody vícekritériálního hodnocení variant	24
4.3 Stanovení variant	26
4.4 Popis scénářů – rozhodovatelů	26
4.5 Vstupní údaje bank	28
4.6 Vícekritériální rozhodování	31
4.6.1 Volba kritérií	31
4.6.2 Výpočet vah kritérií	32
4.6.3 Metoda váhového hodnocení	35
4.7 Shrnutí výsledků	38
5. Závěr.....	41
Seznam literatury.....	42
Seznam zkratk	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Přílohy	

1. Úvod

V dnešní době se málokdo bez běžného účtu obejde. Stává se součástí našeho každodenního života, avšak jeho pořízení a následná správa je nákladná, proto by jeho výběru měla být věnována značná pozornost.

Banky provádějí drahé a rozsáhlé marketingové kampaně, aby získaly co možná nejvíce klientů, kteří by si založili běžný účet a prováděli s ním spojené operace právě u dané banky, protože s existencí účtu je schopna snadněji oslovit klienty a nabídnout jim další produkty, které pro banku představují zdroj nových výnosů. Většina účtů je zpoplatněna a přináší bance pravidelné finance. Z tohoto důvodu neustále vyvíjejí a inovují nové produkty, nabízejí nejrůznější výhody a slevy, aby nového klienta získaly.

Obyčejný klient, který má v úmyslu založit si nový účet by se měl soustředit na cenu daného produktu, ale také na služby, které banky nabízejí. Kvantita by neměla převyšovat kvalitu nabízených produktů.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení běžných účtů nabízených v Olomouckém kraji pro tři předem nadefinované klienty a to jak pomocí ceny, tak pomocí metody vícekritériální analýzy.

Práce je členěna na pět kapitol, z toho první je úvod a pátá závěr. Druhá kapitola je věnovaná charakteristice jednotlivých depozitních produktů (běžným účtům, spořicímu účtu, vkladovým účtům, vkladním knížkám, termínovaným vkladům, stavebnímu spoření a bankovním dluhovými cennými papíry), jejich členění, ceně a vývoji.

Ve třetí kapitole je stručně charakterizován Olomoucký kraj, jeho poloha, hospodářství a srovnání makroekonomických ukazatelů kraje s celorepublikovými údaji. Následně jsou představeny jednotlivé bankovní instituce, které působí v kraji a jednotlivé bankovní produkty – běžné účty, které jsou nabízeny fyzickým osobám.

Čtvrtá kapitola je rozdělena do dvou částí. Nejdříve je nastíněna metoda výpočtu celkové ceny daného produktu a následně je popsána metodologie vícekritériální analýzy. V druhé části je provedeno srovnání pro tři nadefinované klienty a to jak pomocí nákladů na provoz účtu (ceny produktu), tak pomocí metody vícekritériálního hodnocení. V závěru kapitoly je provedeno srovnání dosažených výsledků.

2. Charakteristika depozitních bankovních produktů

V této kapitole jsou představeny depozitní bankovní produkty. Jejich jednotlivé charakteristiky, typy a principy.

2.1 Bankovní produkt

Bankovním produktem rozumíme vše, co je nabízeno bankou klientům, aby mohli uspokojit svou potřebu. Může se jednat o konkrétní produkt nebo službu, které jsou klientovi poskytovány za úplaty. Na současném trhu bankovní instituce nabízejí nespočetné množství těchto produktů. Reagují na potřeby svých stávajících i budoucích klientů a vytvářejí pro ně takové služby, které splňují požadavky každého uživatele.

Produkty se od sebe liší, každý je koncipován pro jinou uživatelskou skupinu. Mají však společné rysy, které jsou pro všechny totožné. Jedná se o nemateriální charakter, dualismus a vzájemnou propojenost a podmíněnost.

Nemateriální charakter znamená, že produkt není vidět, nelze ho uchopit a banka musí vynakládat vysoké fixní náklady, aby byla schopna daný produkt ve vhodný okamžik prodat. Z nemateriálního charakteru dále vyplývají další tři znaky. Prvním znakem je jejich neskladnost, protože banka si nemůže produkty vyrobit dopředu, nebo se jimi předzásobit. Druhým znakem je abstraktnost, což znamená, že nemůžeme produkt vidět, a proto musí banka vytvářet kvalitní reklamu, která povede k informovanosti a zviditelnění nabízených služeb. Třetím a zároveň posledním znakem je jejich nepatentovatelnost. Banky se tak nemohou spoléhat na výhodu, která jim plyne z nově vytvořeného produktu, protože konkurence má možnost vytvořit produkt obdobný.

Druhým společným rysem je dualismus. Bankovní produkty jsou tvořeny věcnou a hodnotovou stránkou. Věcná stránka je vyjádřena počtem (například bankovních převodů), kdežto hodnotová stránka je dána finančním objemem, který je vyjádřen v peněžních jednotkách.

Třetím a posledním společným rysem je vzájemná propojenost a podmíněnost. Banka vědomě propojuje některé své bankovní produkty, aby byla schopna nabídnout klientům kvalitnější služby, a zároveň tím zvyšují výnosy (například k běžnému účtu nabízí klientovi platební kartu). Podmíněnost je dána podstatou produktu, kdy jeden nemůže existovat bez druhého (například čerpat kontokorentního úvěru nelze bez existence bankovního účtu).

2.2 Členění bankovních produktů

Bankovní produkty je možno členit z několika hledisek. Avšak jejich velký počet a různorodost mohou toto členění zkreslovat, proto se v odborné literatuře a bankovní praxi můžeme setkat s odlišným členěním. Velmi často používaný přístup k členění je dle odrazu v bilanci banky, dle účelu použití a dle klientského segmentu.¹

2.2.1 Dle odrazu v bilanci banky

Dle bankovní bilance jsou produkty členěny na aktivní, pasivní a bilančně neutrální. Při aktivních obchodech vystupuje banka v pozici věřitele. Bance vznikají různé pohledávky (poskytuje svým klientům finanční prostředky na úvěrové bázi), nebo vlastnická práva (při nákupu cenných papírů).

Při pasivních obchodech banka vystupuje v pozici dlužníka. Jedná se převážně o obchody, kdy banka získává na úvěrové bázi cizí kapitál. Klienti zde vystupují jako věřitelé a za poskytnutí kapitálu požadují výnos ve formě úroků.

Při bilančně neutrálních obchodech banka nevystupuje ani v roli věřitele ani v roli dlužníka, plní pouze roli zprostředkovatele. Jak vypovídá název, tyto obchody se neobjevují v bilanci banky. Patří zde obchody, při kterých banka poskytuje služby svým klientům. Do této skupiny můžeme zařadit převážně platební styk, směnářské služby, poradenské služby.

2.2.2 Dle účelu použití

Toto členění lépe vystihuje účel, který mají produkty pro klienty. Můžeme je rozčlenit na finančně úvěrové, depozitní, produkty investičního bankovníctví, pokladní a směnářské služby.

Na základě finančně úvěrových produktů klient získává od banky finanční prostředky na úvěrové bázi. Jsou zde zahrnovány různé formy bankovních úvěrů a záruk. Depozitní produkty znamenají pro klienta možnosti jak uložit své volné finanční zdroje. Produkty investičního bankovníctví představují schopnost klientů získávání zdrojů investováním na peněžním a kapitálovém trhu. Pokladní a směnářské služby umožňují klientům transakce s hotovými penězi.

¹ Členění dle DVORÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

2.2.3 Dle klientského segmentu

Z hlediska klientského segmentu jsou bankovní produkty nejčastěji členěny na retailové a whosalové produkty. Retailové jsou určeny pro fyzické osoby, naopak whosalové jsou nabízeny podnikatelskému sektoru.

V praxi se spíše setkáme s členěním na retail banking,² sme banking,³ corporate banking⁴ a sovereign banking.⁵

2.3 Cena bankovních produktů

Cena je nedílnou součástí při nabídce bankovních produktů. Je dána cenovou politikou banky a vyjadřuje měnicí se hodnotu produktu, která je vyjádřena v daných jednotkách. Pro každou banku je důležité stanovení takových cen, které povedou k požadované rentabilitě banky, a také ke zvýšení konkurenceschopnosti na bankovním trhu. Ceny se mohou vyskytovat ve formě:

- úroků, což je cena za zapůjčení finančních prostředků, kterou je dlužník povinen platit věřiteli,
- provize a prémie, které vyjadřují cenu za poskytnutí služby, provize slouží k pokrytí administrativních nákladů banky (například při poskytnutí záruky), premie je částka, kterou si banka účtuje za zprostředkovatelskou činnost (například při prodeji cenných papírů),
- přímých poplatků, které vyjadřují cenu za uskutečněné služby, provedené ve prospěch klienta a jsou spojeny s náklady banky (například poplatky za vedení účtu),
- nepřímých poplatků, které si banka účtuje za provedené služby, nejsou vyjádřeny samostatně, ale jsou obsaženy v jiné ceně.

Existuje několik faktorů, které ovlivňují tvorbu ceny bankovního produktu. A to vnější a vnitřní. Mezi vnější řadíme předběžné představy klienta, zákon nabídky a poptávky a konkurenci na bankovním trhu. Mezi vnitřní zahrnujeme cíle, náklady a zákazníky.

² Bankovní instituce nabízejí služby fyzickým osobám (obyvatelstvu).

³ Bankovníctví zaměřené na malé a střední podniky (podnikatelský sektor, zahrnuje i živnostníky).

⁴ Bankovníctví specifikující se na firemní klientelu, jedná se o velké podniky.

⁵ Je zaměřeno na bankovníctví municipalit.

2.4 Depozitní bankovní produkty

Depozitem neboli vkladem rozumíme příjem finančních prostředků na bankovní účet. Depozitem vzniká závazkový právní vztah, kdy má věřitel právo na plnění vkladů a výnosový úrok. Naopak dlužník je zavázán tyto volné zdroje věřiteli vrátit spolu se stanoveným úrokem. Banka vystupuje v roli dlužníka, stává se z ní organizátor a realizátor takovýchto depozitních obchodů.

Depozita můžeme členit dle doby splatnosti – depozita na viděnou⁶ a termínovaná depozita,⁷ dle uložení – do komerčních bank či CB a poskytnutí úvěrů jiné komerční bance i právnickým a fyzickým osobám. Dále dle klientely – depozita od fyzických osob, právnických osob a od municipalit, dle měny – depozita vedená v domácí měně a depozita vedená v měně zahraniční. Mezi základní typy depozitních produktů řadíme:

- přijímání a nakupování vkladů (vklady na viděnou, termínované vklady),
- prodej depozitních certifikátů (směnky),
- prodej dluhopisů (hypoteční zástavní listy),
- nákup bankovních úvěrů od jiných komerčních bank a od centrální banky.

Depozitní obchody jsou členěny na přímé, nepřímé a transakce s centrální bankou. Přímé zahrnují operace mezi bankou a klientem, nepřímé mezi bankami navzájem.

Regulace depozitních produktů

Depozitní bankovní produkty podléhají regulaci, hovoříme o pravidlech, které mají chránit vkladatele. Tato regulace je v kompetenci České národní banky a Ministerstva financí České republiky. Jedná se o povinné minimální rezervy, pojištění depozit a pravidla pro vedení účtu v bankách.

Povinné minimální rezervy

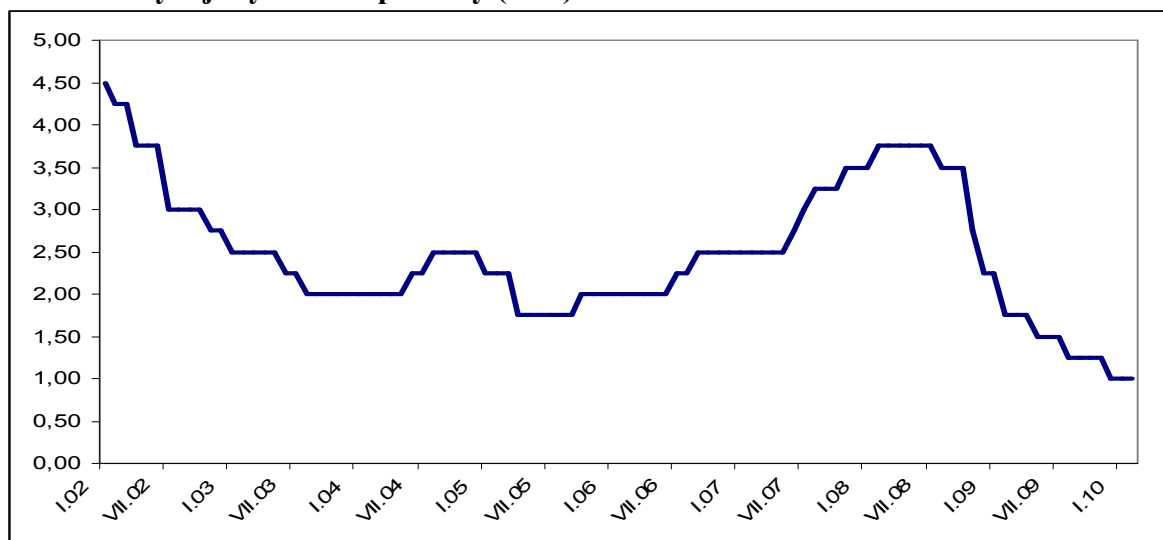
Povinné minimální rezervy jsou stanoveny centrální bankou. Všechny banky včetně poboček zahraničních bank musí držet na svém účtu u centrální banky stanovené procento minimálních rezerv, které slouží k zajištění likvidity.

⁶ Vklady na viděnou (vklady na požádání, běžné vklady, vista vklady) jsou na požádání klienta kdykoli bez výpovědní lhůty splatné.

⁷ S vklady nelze po dobu sjednání disponovat.

V České republice je toto procento stanoveno na 2%⁸ a vypočítává se ze základny pro výpočet povinných minimálních rezerv, což je objem primárních závazků banky. V současnosti je účet povinných minimálních rezerv úročen 2týdenní reposazbou, jejíž vývoj je zachycen na následujícím grafu 2.1.

Graf 2.1: Vývoj 2týdenní reposazby (v %)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

Pojištění depozit

Pojištění depozit je zajištěno prostřednictvím zřízeného fondu – Fond pojištění vkladů, který vzniká na základě zákona č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších novel. Jedná se o doplňující jistící systém bank a všechny instituce vymezené tímto zákonem jsou povinny se ho zúčastnit. Cílem fondu je chránit vkladatele při případném úpadku banky, kteří mají v této situaci právo na výplatu vkladu.

„Roční příspěvek banky do Fondu činí 0,1 % z průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů za předchozí rok, včetně úroků. Průměrný objem pojištěných pohledávek z vkladů banka propočítává podle stavu pojištěných pohledávek z vkladů k poslednímu dni každého kalendářního měsíce v předchozím roce, a to včetně úroků, na jejichž připsání vznikl vkladateli nárok k témuž dni.“⁹

Pojištěny nejsou pohledávky z vkladů bank, pojišťoven, finančních institucí a státních fondů. Fond pojištění vkladů poskytuje náhrady ve výši 100% vkladu, maximálně však 50 000 EUR.

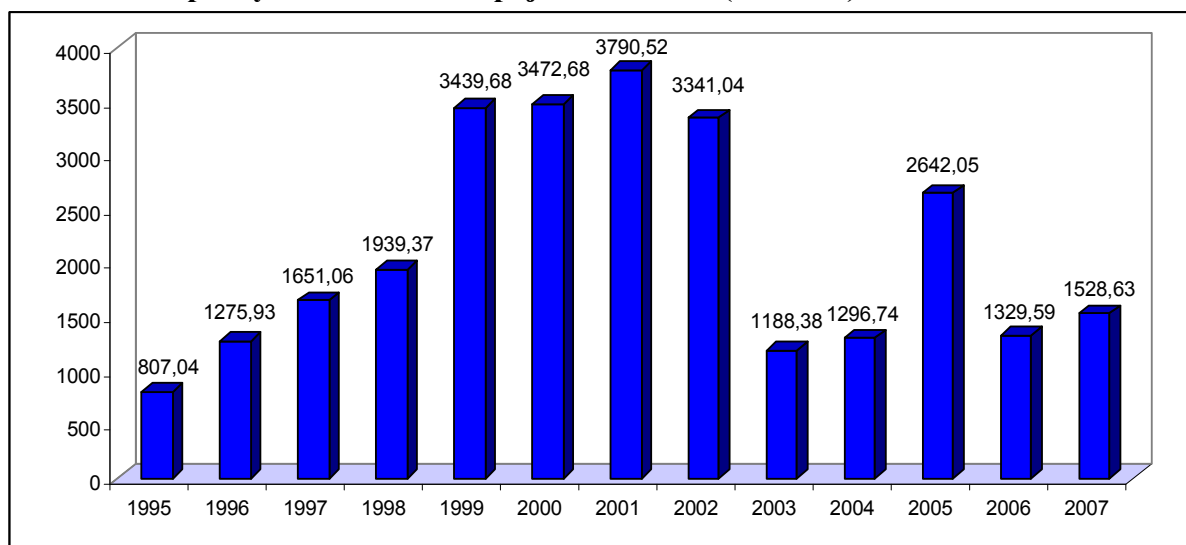
⁸ Opatření České národní banky č. 3/2004 Věst. ČNB.

⁹ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. §41c

Od 1. 1. 2011 by mělo dojít ke změnám. Poslanecká sněmovna schválila návrh novely Zákona o bankách, která upravuje výši příspěvku do Fondu. Nově se bude příspěvek odvádět čtvrtletně a to ve výši 1,6 násobku současné sazby. Novela stanovuje i maximální výši finančních rezerv ve výši 1,5 % z objemu pojištěných vkladů.

Další změna je navýšení limitu pojištění vkladů z nynějších 50 000 EUR na 100 000 EUR. Navíc se zkrátí lhůta na zahájení výplaty náhrad pojištěných vkladů z 3 měsíců na 20 pracovních dní. Objem příspěvků (stav) pojištění vkladů na konci jednotlivých let je zachycen v následujícím grafu 2.2.

Graf 2.2: Příspěvky bank do Fondu pojištění vkladů (v mil Kč)

Zdroj: Výroční zprava Fondu pojištění vkladů z roku 2007, vlastní zpracování

Pravidla pro vedení účtu

O vedení účtu se uzavírá písemná smlouva, která musí obsahovat všechny podstatné náležitosti, jako jsou smluvní strany, název a číslo účtu, datum zřízení, měna, ve které bude účet veden, způsob stanovení cen, které si banka účtuje za provádění služeb a další. Součástí smlouvy jsou Všeobecné obchodní podmínky pro vedení účtu a provádění platebního styku, které vydala Česká národní banka.

Účet může být založen fyzickou i právnickou osobou. Při uzavírání smlouvy klient předkládá platný průkaz totožnosti, nesmí být zbaven způsobilosti k právním úkonům. Pokud tuto podmínku nesplňuje, může za něj smlouvu uzavřít zákonný zástupce. Je-li zakladatelem právnická osoba, musí předložit doklad osvědčující její právní subjektivitu.

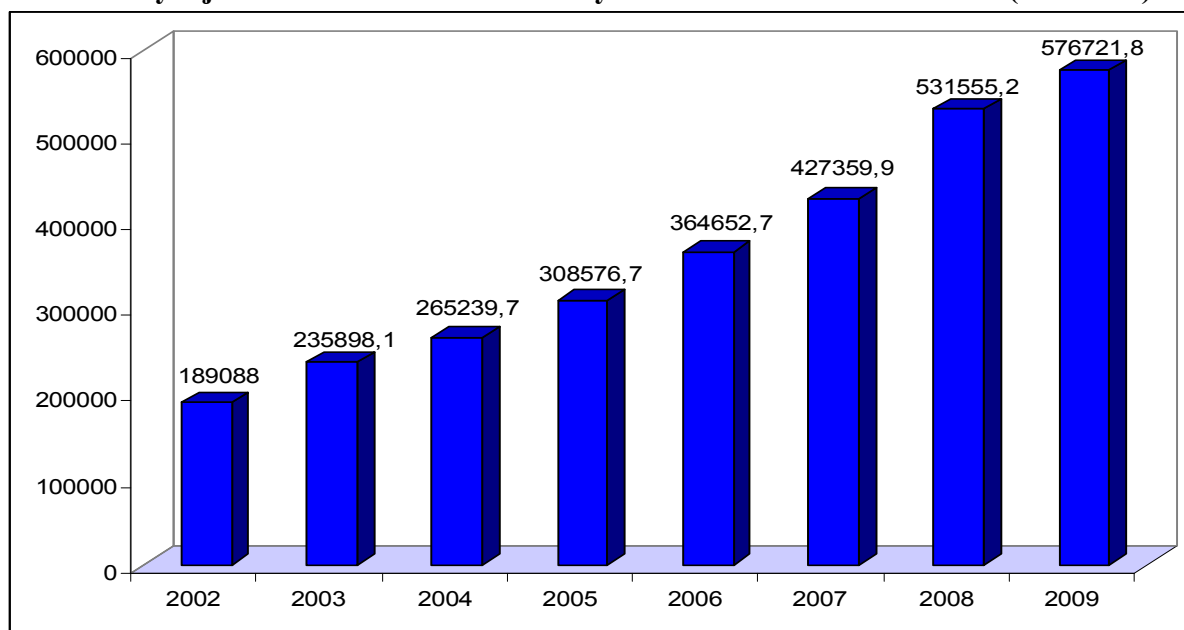
2.4.1 Běžný účet

Běžný účet lze považovat za základní bankovní produkt. Jedná se o účet u banky, který slouží majiteli k vykonávání hotovostního i bezhotovostního platebního styku. Lze na něj převádět peněžní prostředky v hotovosti pomocí pokladny v bance nebo bezhotovostně z jiných bankovních či nebankovních institucí. Takovéto operace nazýváme kreditní. Naopak debetní operace představují transakce, při níž dochází k odlivu peněžních prostředků z účtu. Běžný účet banka zakládá na žádost klienta, po uzavření písemné smlouvy o zřízení a vedení běžného účtu, kterou upravuje Obchodní zákoník a Všeobecné obchodní podmínky.

Se zřízením běžného účtu banka nabízí klientovi služby, které s ním souvisejí. Jedná se o provádění platebních příkazů a to ve formě příkazu k úhradě nebo k inkasu, směnářenské operace, různé formy pojištění, vydání platební karty a možnosti čerpání krátkodobých úvěrů.

Z pohledu banky představují vklady na běžných účtech zdroj finančních prostředků, které může banka využívat ke krátkodobým obchodům. Na účtech dochází k častým pohybům, proto se konečná výše na těchto účtech mění, avšak nikdy neklesnou pod tzv. sedlinu, což je hranice, pod kterou neklesl denní zůstatek na účtu po celé úrokovací období. Je způsobena tím, že všichni klienti zcela nevyčerpají zůstatky na svých účtech a dochází k vyrovnání odcházejících a přicházejících plateb do banky. Vývoj vkladů domácností v jednotlivých letech je zachycen na následujícím grafu 2.3.

Graf 2.3: Vývoj vkladů domácností na běžných a kontokorentních účtech (v mil. Kč)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

2.4.2 Spořicí účty

Spořicí účty v sobě spojují výhody běžného účtu a termínovaného vkladu. Klientům nabízí vyšší zhodnocení volných peněžních prostředků, než je tomu u běžného účtu. Na rozdíl od termínovaného vkladu bývá sjednán na dobu neurčitou a klient si může ukládat libovolné částky.¹⁰

Spořicí účet může být veden ve dvou formách. Jako spořicí účet s výpovědní lhůtou, kdy majitel účtu musí platit sankční poplatky, pokud vybere vložené prostředky před uplynutím této lhůty, nebo jako spořicí účet bez výpovědní lhůty. U tohoto typu účtu je možné peněžní prostředky vybrat okamžitě a to bez jakýchkoliv sankcí. Nespornou výhodou je vysoká likvidita vložených prostředků. Spořicí účty jsou upraveny zákonem č. 513/1991 Sb., Obchodním zákoníkem ve znění pozdějších novel.

2.4.3 Vkladové účty

Vkladové účty slouží pro ukládání dočasně volných peněžních prostředků jak v české, tak i zahraniční měně. Tyto účty jsou určeny nejen pro jednorázové vkládání, ale i pro pravidelné spoření, což vede k získání úrokového výnosu.

Vkladový účet je zřízen na základě písemné smlouvy, ve které se banka zavazuje klientovi zřídit účet a vyplácet mu úroky. Naopak klient jako majitel účtu se zavazuje, že na účet vloží peněžní prostředky a nechá je bance k volnému užívání. Výhodou je, že majitel účtu nemusí vlastnit běžný účet.

Vkladové účty jsou upraveny zákonem č. 513/1991 Sb., Obchodním zákoníkem ve znění pozdějších novel.¹¹

2.4.4 Vkladní knížka

Vkladní knížka je stvrzenka, která vykazuje stav vkladů a veškeré změny na účtu. Jedná se o dříve používaný produkt, díky tomu mají mnohaletou tradici. Dispozice s vkladem je možná při předložení vkladní knížky.

V minulosti byly knížky vedeny na jméno a na doručitele.¹² Vkladní knížky jsou upraveny zákonem č. 40/1964 Sb., Občanským zákoníkem ve znění pozdějších novel.

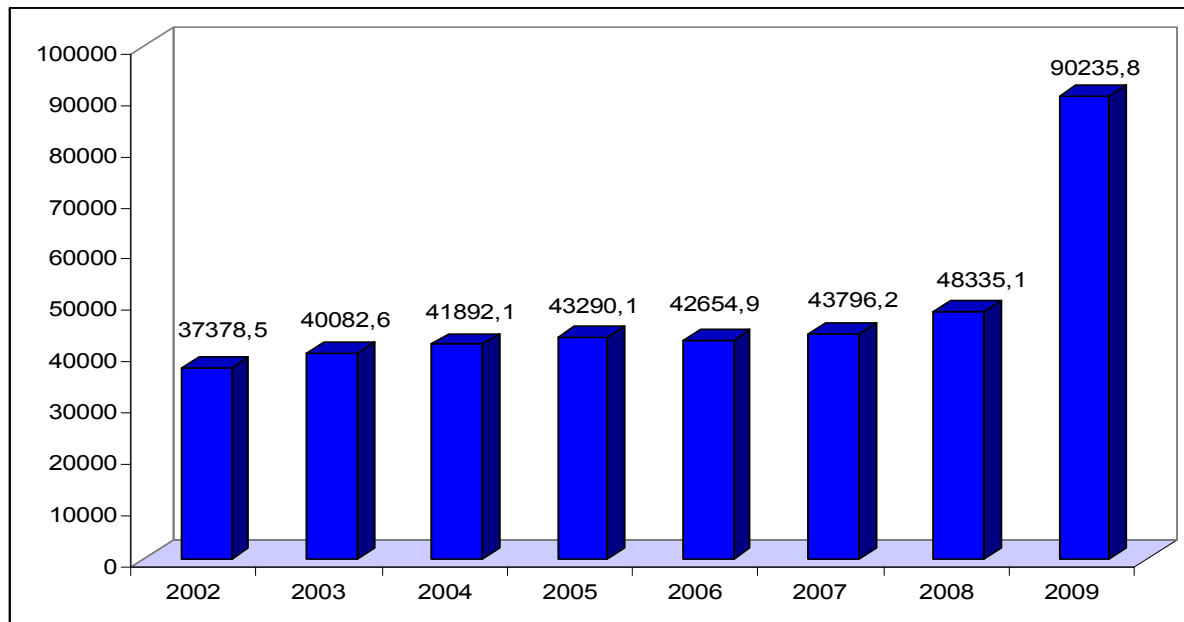
¹⁰ Není to však pravidlem. Banky nabízí i typy spořicích účtů s povinným minimálním vkladem a danou výpovědní lhůtou.

¹¹ Část třetí. Obchodní závazkové vztahy. Hlava II. Zvláštní ustanovení o některých obchodních závazkových vztazích. Díl XXIV: Smlouva o vkladovém účtu. §716 - §719.

¹² Se vstupem České republiky do Evropské unie byly vkladní knížky na doručitele zrušeny novelou v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách a to z důvodu obav před tzv. praním špinavých peněz.

Objem vkladů domácností na vkladních knížkách v jednotlivých letech je znázorněn na následujícím grafu 2.4.

Graf 2.4: Vývoj vkladů domácností na vkladních knížkách (v mil. Kč)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

2.4.5 Termínované vklady

Termínovaný vklad patří mezi klasické formy zhodnocení peněžních prostředků. Zpravidla si klienti ukládají ve větších finančních částkách za účelem vyššího úrokového výnosu. Po sjednanou dobu se klient dobrovolně vzdává možnosti s tímto vkladem disponovat.

Úroková míra může být pevná, ale i pohyblivá. Tato sazba bývá zpravidla nastavena podle měny, ve které je termínovaný vklad veden, dle délky trvání vkladu a výši vkladu.¹³

Na termínovaných vkladech nelze ukládat libovolné částky. Každá banka má tuto částku předem určenou, požadují minimální vklad. Termínované vklady bývají poskytovány fyzickým osobám, podnikatelským subjektům i právnickým osobám.

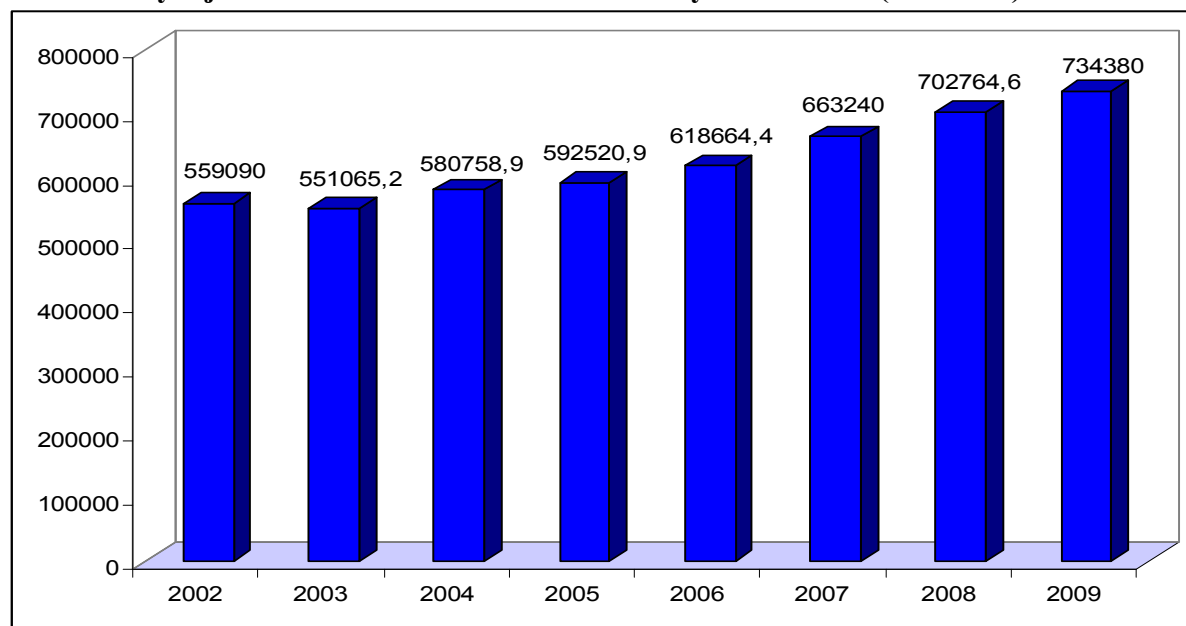
Banky nabízejí i tzv. revolvingový termínovaný vklad. Pokud klient předem neoznámí bance, že žádá o jeho zrušení, je automaticky obnovován po stanoveném termínu splatnosti.

¹³ Například u ČSOB je výše úrokové míry závislá na délce trvání vkladu a objemu vložených prostředků.

Pro banku znamenají termínované vklady důležitý zdroj. Jejich určitá část zůstává bance trvale k dispozici. Navíc jsou spojeny s nižšími náklady na správu, což je dáno tím, že klient nemá možnost s vkladem nakládat.

Vývoj vkladů domácností na termínovaných vkladech v jednotlivých letech je zachycen na následujícím grafu 2.5.

Graf 2.5: Vývoj vkladů domácností na termínovaných vkladech (v mil. Kč)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

2.4.6 Stavební spoření

Upraveno zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření. Principem stavebního spoření je, že účastník stavebního spoření si po určitou dobu spoří a následně je mu jeho naspořená částka vrácena. Při splnění předem stanovených podmínek má klient nárok na čerpání úvěru, který bývá využíván k financování bytových potřeb.¹⁴

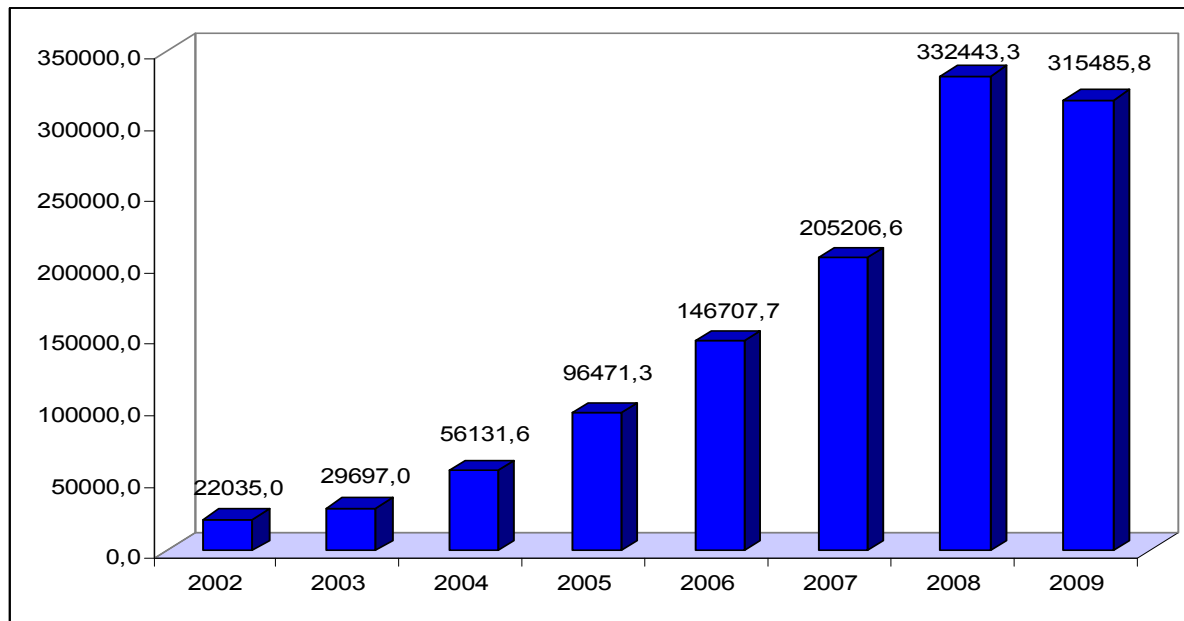
Oblíbenost stavebního spoření spočívá v podpoře státu. „Poskytovaná záloha státní podpory činí 15% z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, maximálně však z částky 20 000 Kč.“¹⁵

Vývoj vkladů domácností ve stavebním spoření v jednotlivých letech je znázorněn na následujícím grafu 2.6.

¹⁴ Upraveno §6 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře.

¹⁵ §10 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře.

Graf 2.6: Vývoj vkladů domácností ve stavebním spoření (v mil. Kč)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

2.4.7 Bankovní dluhové cenné papíry

Mezi depozitní bankovní produkty patří i emise bankovních dluhových cenných papírů. Právní úprava cenných papírů je obsažena v zákoně č. 591/1992 Sb., o cenných papírech. Dluhopisy upravuje zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech ve znění pozdějších novel.

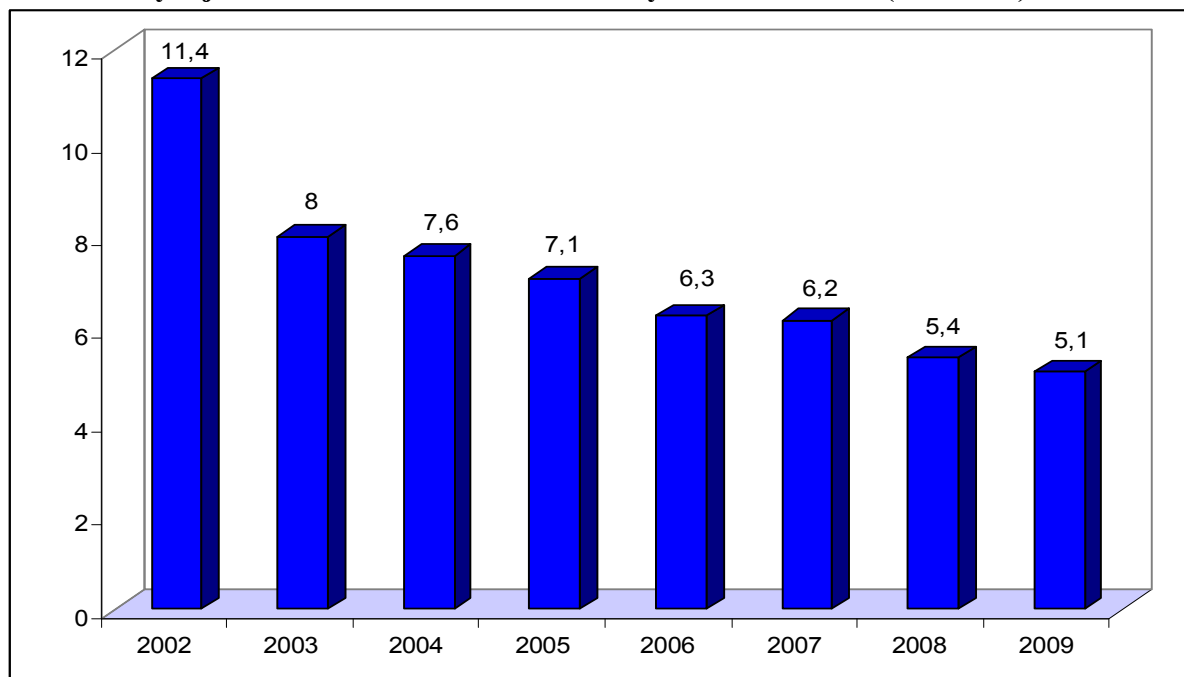
„Bankovní dluhopis je zastupitelný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení dlužné částky a povinnost banky jako emitenta toto právo uspokojit.“¹⁶

Dluhopisy lze emitovat pouze na základě povolení České národní banky. Banky dluhopisy vydávají za účelem získání dlouhodobých finančních prostředků. Vydání dluhopisů schvaluje Česká národní banka na základě emisních podmínek, které musejí být uveřejněny. Podmínky upravují práva a povinnosti emitenta a vlastníka dluhopisu, informace o dluhopisu, emisi a trhu.

Vývoj vkladů domácností na vkladových certifikátech v jednotlivých letech je znázorněn na následujícím grafu 2.7.

¹⁶ Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech ve znění pozdějších novel.

Graf 2.7: Vývoj vkladů domácností na vkladových certifikátech (v mil. Kč)

Zdroj: ČNB, vlastní zpracování

3. Srovnání bankovních produktů poskytovaných v Olomouckém kraji

V této kapitole je charakterizována ekonomika Olomouckého kraje a podrobně popsány bankovní instituce, které působí v kraji a jednotlivé bankovní produkty – běžné účty, které jsou nabízeny klientům v daném kraji.

Olomoucký kraj

Olomoucký kraj leží ve střední části Moravy. Člení se na pět okresů (Jeseník, Šumperk, Olomouc, Prostějov a Přerov). Hospodářství regionu je orientováno na zemědělství a zpracovatelsko-strojírenský průmysl. Výhodná poloha, dopravní dostupnost, rozvinutá infrastruktura a příliv zahraničního kapitálu v posledních letech zajistili ekonomický růst kraje, přesto ekonomicky patří mezi nejslabší kraje v zemi, což dokazuje makroekonomické srovnání v tabulce 3.1.

Tab. 3.1: Přehled makroekonomických ukazatelů v ČR a v Olomouckém kraji

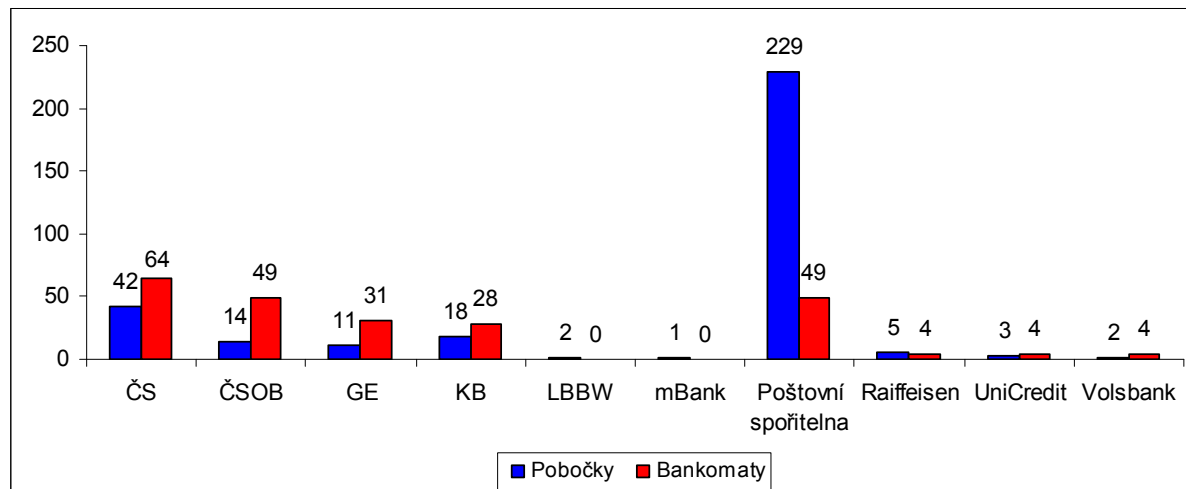
ukazatel	období	ČR	Olomoucký kraj
Počet obyvatel	31.12.2009	10 506 813	642 041
Průměrná mzda	1.-4. čtvrtletí 2009	23 598 Kč	20 289 Kč
Míra nezaměstnanosti	31.3.2010	9,7 %	12,67 %
Vývoj HDP	31.12.2009	- 4,2 %	- *)
Vývoj HDP	31.12.2008	2,5 %	4,2 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

*) údaj není k dispozici, jelikož ČSÚ vydává krajskou statistickou ročenku až v listopadu následujícího roku

V práci je vybráno deset bankovních institucí působících na daném území, jejíž počty poboček a bankomatů jsou zachyceny v grafu 3.1 (jedná se o nejčastěji zastoupené banky v Olomouckém kraji). Nejvíce poboček a bankomatů je na území statutárního města Olomouc.

Graf 3.1: Přehled poboček a bankomatů bank na území Olomouckého kraje (stav k 1. 4. 2010)

Zdroj: vlastní zpracování

3.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna působí na našem bankovním trhu jako akciová společnost od roku 1992. Je moderní bankou, která se orientuje na drobnou klientelu, malé a střední podniky a municipality. Majoritním vlastníkem je rakouská Erste Group.

S počtem klientů téměř 5,5 milionů patří mezi největší banky na českém bankovním trhu, kde disponuje sítí 660 poboček a 1218 bankomatů, z toho na území Olomouckého kraje provozuje 42 poboček a 64 bankomatů.

Česká spořitelna nabízí Osobní účet Standard, ke kterému zdarma poskytuje vedení spořicího účtu, vyhotovení měsíčního elektronického výpisu, zřízení a vedení vkladového účtu a zřízení trvalých příkazů. Je úročen roční úrokovou sazbou 0,01%. K tomuto účtu za zřizovací poplatek 400 Kč klient obdrží mezinárodní embosovanou debetní kartu Visa Classic Partner nebo MasterCard Standard Partner. Ke kartě je poskytován pojistný program Comfort s ročním pojistným 300 Kč. Výběry z bankomatů České spořitelny jsou zdarma, výběry z cizích bankomatů stojí 25 Kč + 0,5 % z vybírané částky. K účtu je nabízen kontokorentní úvěr do maximální výše 100 tisíc Kč.¹⁷ Sjednání je zpoplatněno 200 Kč a dále klient za vedení měsíčně platí 20 Kč. Úvěr je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 18,9%.

¹⁷ Do 70 tisíc Kč lze poskytnout kontokorentní úvěr bez zajištění. Při požadavku poskytnutí vyššího úvěru banka požaduje zajištění úvěru.

3.2 Československá obchodní banka

Česká obchodní banka byla založena státem v roce 1964 a působila jako pobočka Národní banky. Od roku 1992 působí na českém trhu jako univerzální banka. V roce 1999 byla privatizována. Jejím majoritním vlastníkem se stala belgická KBC Group, která je v současnosti i jediným akcionářem. ČSOB poskytuje své služby na českém trhu pod více značkami. Orientuje se na fyzické osoby, malé a střední podniky a privátní bankovníctví. Služeb Československé obchodní banky využívá více než 3 miliony klientů. Na území České republiky spravuje 246 poboček a 718 bankomatů, v Olomouckém kraji je to 14 poboček a 49 bankomatů.

Nabízí osobní účet pod názvem Aktivní konto. Jak naznačuje název, účet je vhodný pro klienty, kteří aktivně využívají účet. Vedení konta stojí 100 Kč. Úročen je roční úrokovou sazbou ve výši 0,01%. Ke kontu je klientovi zřízena zdarma embosovaná karta VISA Classic a za vedení je účtován měsíční poplatek ve výši 45 Kč. Kartou lze pojistit proti ztrátě a krádeži. Roční pojistné činí 150 Kč.

5 výběrů z bankomatů ČSOB je zdarma, další výběry stojí 6 Kč. Výběry z cizích bankomatu stojí 30 Kč. Povolené přečerpání běžného účtu – úvěrový limit až do dvojnásobku čistého měsíčního příjmu klienta, úročení roční úrokovou sazbou ve výši 18,9 %.

3.3 GE Money Bank

Je součástí společnosti GE, která byla založena před více než 100 lety. Jedná se o univerzální banku, která své služby zaměřuje na obyvatelstvo i malé a střední podniky. Na českém trhu spravuje 221 poboček a 620 bankomatů, z toho v Olomouckém kraji 11 poboček a 31 bankomatů.

Banka nabízí účet Genius Active. Vedení účtu je zpoplatněno ve výši 119 Kč měsíčně.¹⁸ K účtu jsou zdarma poskytovány veškeré výběry ze sítě bankomatů GE Money Bank v České republice, služby přímého bankovníctví, zasílání měsíčního výpisu, vedení a využívání Spořicího účtu, 1 vklad na pobočce měsíčně a další. Výběry u cizích bank stojí 35 Kč. Účet je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 0,1 %. K účtu je poskytovaná mezinárodní embosovaná karta MasterCard Standard. Za vedení karty si banka měsíčně účtuje 59 Kč. Karta je pojištěna v rámci pojistného programu Bezpečí, měsíční pojistné činí 27 Kč.

¹⁸ Při zůstatku do 249 999,99 Kč za poplatkovací období. Při průměrném měsíčním zůstatku 250 000 Kč a více je vedení účtu v příslušném měsíci zdarma.

Povolené přečerpání účtu až do výše 100 000 Kč, kontokorentní úvěr je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 17,9 %.¹⁹

3.4 Komerční banka

Jako akciová společnost působí Komerční banka na českém bankovním trhu od března 1992. Od října 2001 je součástí skupiny Sociétés Générale. Jedná se o univerzální banku se širokou nabídkou služeb, nabízející i specializované produkty, jako je penzijní připojištění, stavební spoření, factoring a podobně. Služeb Komerční banky využívá více než 1,6 milionů klientů. Na území České republiky spravuje 394 poboček a 673 bankomatů, z toho v Olomouckém kraji 18 poboček a 28 bankomatů.

Komerční banka nabízí běžný účet za 49 Kč měsíčně pod názvem Perfekt konto, ke kterému poskytuje zdarma dva výběry z vlastního bankomatu měsíčně a bezplatné zasílání měsíčního elektronického výpisu. Účet je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 0,01%. Další výběry z bankomatů Komerční banky stojí 5 Kč. Výběry z bankomatů jiných bank stojí 35 Kč. K účtu je poskytována platební karta VISA Elektron za roční poplatek ve výši 200 Kč. Roční pojištění karty činí 276 Kč.

Povolený debet až do výše 60 000 Kč. Rezervace zdrojů (z nečerpané částky) je úročena roční úrokovou sazbou 0,9 %.

3.5 LBBW Bank CZ

LBBW Bank CZ působí na českém bankovním trhu od roku 1991. Pod svým nynějším názvem vystupuje od roku 2008. Do té doby banka působila jako BAWAG Bank. 100% vlastníkem je německá Landesbank Baden-Württemberg. Na území Olomouckého kraje jsou 2 pobočky.

Banka nabízí běžný účet pod názvem IQkonto, ke kterému klient obdrží zdarma internetové bankovníctví, elektronickou platební kartu Maestro Standard, roční výpis z účtu zasílaný prostřednictvím pošty nebo elektronický výpis. Dále si banka nic neúčtuje za založení, vedení a zrušení účtu a hotovostní vklady. Účet je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 0,25%, banka však požaduje minimální zůstat ve výši 500 Kč. Dále je k účtu poskytována platební karta MasterCard Standard, vydání karty je zdarma, měsíční poplatek za kartu činí 50 Kč. Banka nedisponuje vlastní sítí bankomatu, proto výběr z jakéhokoli bankomatu je zpoplatněn ve výši 6,50 Kč.

¹⁹ Jedná se o vyhlášenou úrokovou sazbu. Bez doložení příjmů je roční úroková sazba ve výši 19,9 %.

Povolené přečerpání účtu až do výše 250 000 Kč,²⁰ úvěr je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 15,5 %.

3.6 mBank

mBank působí na českém bankovním trhu od listopadu 2007. Obchodní síť tvoří 10 finančních center, které jsou spíše ve větších městech a 17 mKiosků, které jsou ve větších obchodních centrech. Na území Olomouckého kraje je 1 mKiosek.

Banka nabízí běžný účet mKONTO, ke kterému zdarma poskytuje založení a správu účtu, bezplatný přístup ke kontu prostřednictvím internetu a telefonu, bezplatná je také embosovaná platební karta VISA Classic. Banka nedisponuje vlastními bankomaty, proto zdarma poskytuje 3 výběry z jakéhokoli bankomatu, další výběry z bankomatu stojí 35 Kč. K platební embosované kartě poskytuje banka pojištění ve výši 19 Kč měsíčně. Vklady na účtu nejsou úročeny. Nepovolený debetní zůstatek je úročen roční úrokovou sazbou 22 %.

3.7 Poštovní spořitelna

Poštovní spořitelna je součástí Československé obchodní banky. Služeb Poštovní spořitelny využívá více než 2 miliony klientů. Klient může řídit své finanční prostředky prostřednictvím 3 300 pošt, 52 finančních center a 650 bankomatů,²¹ z toho v Olomouckém kraji jsou 3 finanční centra, 226 pošt a 49 bankomatů.

Poštovní spořitelna nabízí běžný účet pod názvem Postžiro Klasik, který je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 0,05 %. Za měsíční poplatek 8 Kč klient obdrží mezinárodní platební kartu Maxkart, která je automaticky zdarma pojištěna proti ztrátě. První dva výběry z bankomatu Poštovní spořitelny a ČSOB jsou zdarma, ostatní stojí 5 Kč, z jiných bank 26 Kč.

Zřízení kontokorentního úvěru je zdarma, klient pouze platí měsíční poplatek za vedení ve výši 19 Kč. Úvěr je úročen roční úrokovou sazbou 16,9 %.

²⁰ Klient musí mít měsíční příjem nejméně 10 000 Kč a ve stávajícím zaměstnání musí být alespoň 3 měsíce, pokud se jedná o OSVČ 15 000 Kč a podnikat musí nejméně 3 roky.

²¹ Počet uváděný na internetových stránkách banky. Klient má možnost bezplatně využít i síť bankomatů ČSOB.

3.8 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank působí na českém trhu od roku 1993. V roce 2008 dokončila sjednocení s eBankou. Majoritním vlastníkem obou bank je rakouská Raiffeisen International Bank Holding AG. Na českém trhu spravuje 109 poboček a 127 bankomatů, z toho v Olomouckém kraji 5 poboček a 4 bankomaty.

Banka nabízí běžný účet pod názvem eKonto, jeho zřízení je zdarma. Účet je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 0,01%, avšak požadují minimální vklad 500 Kč. K účtu je možné obdržet mezinárodní embosovanou kartu VISA Classic nebo MasterCard Standard. Vydání karty je zdarma, roční pojištění se pohybuje od 230 Kč do 720 Kč podle pojistného programu. První dva výběry z bankomatů poskytuje banka zdarma, další stojí 9,90 Kč, výběry u jiných bank 39,90 Kč.²²

Poskytnutí povoleného debetu může být až do výše 150 000 Kč, přičemž si banka za čerpání účtuje částku 200 Kč. Úročen je roční úrokovou sazbou 19,9 %.

3.9 UniCredit Bank

UniCredit Bank působí na českém trhu od roku 2007 po integraci HVB Bank a Živnostenské banky. Nabízí širokou škálu produktů, je jednou z nejsilnějších bank v oblasti projektového financování. Majoritním vlastníkem je rakouská UniCredit Bank AG. Na českém trhu spravuje 57 poboček a 70 bankomatů, z toho v Olomouckém kraji 3 pobočky a 4 bankomaty.

Banka nabízí běžný účet pod názvem Konto Mozaika, které je úročeno roční úrokovou sazbou 0,1 %. Za měsíční poplatek 119 Kč klient obdrží 9 bankovních služeb dle svého výběru. Jedná se zejména o měsíční výpis, zřízení a vedení kontokorentu, elektronickou debetní kartu, elektronickou embosovanou kartu, zdarma výběry z vlastních bankomatů v ČR i zahraničí, zdarma 1 výběr z cizího bankomatu, kreditní kartu, přímé bankovníctví apod. Další výběry u cizích bankomatů stojí 30 Kč. Kontokorentní úvěr lze čerpat do maximální výše 150 000 Kč a je úročen pohyblivou úrokovou sazbou.

²² Při měsíčním kreditním obratu na účtu ve výši 25 000 Kč jsou klientovi poskytnuty prémiové výhody (bezplatné vedení účtu a platební karty, zdarma zasílané výpisy z účtu prostřednictvím České pošty a výběry z cizích bankomatů stojí pouze 9,90 Kč).

3.10 Volksbank CZ

Volksbank CZ je součástí mezinárodní korporace Volksbank, která má zastoupení v 9 zemích Evropy. Na českém trhu působí od roku 1993. Na území České republiky spravuje 26 poboček a 60 bankomatů, z toho v Olomouckém kraji 2 pobočky a 4 bankomaty.

Banka nabízí běžný účet FIT konto, které je úročeno roční úrokovou sazbou 0,01%. Poplatek za měsíční vedení účtu stojí 35 Kč. K účtu je poskytována mezinárodní embosované platební karta Visa Classic nebo MasterCard Standard, roční vedení karty stojí 400 Kč. Pojištění karty od 150 Kč do 1 300 Kč podle pojistného programu. Výběry z vlastních bankomatu stojí 3 Kč, výběry z bankomatů ČSOB a Poštovní spořitelny 6 Kč a z jiných bank 30 Kč.

Dále je nabízen za měsíční poplatek 50 Kč kontokorentní úvěr do maximální výše 10 000 Kč,²³ který je úročen roční úrokovou sazbou ve výši 18 %.

²³ Maximálně však do trojnásobku čistého příjmu klienta.

4. Analýza a zhodnocení vybraných bankovních produktů

Tato kapitola je věnována srovnání bankovních produktů (běžných účtů) nabízených v Olomouckém kraji, a to jak podle ceny za jednotlivé produkty, tak pomocí metody vícekritériální analýzy, kde rozhodování probíhá na základě předem definovaných kritérií.

Nejprve je popsána metoda výpočtu ceny (výše nákladů nebo výnosů) daného produktu a následně metodologie vícekritériální analýzy.

4.1 Výpočet nákladů (ceny) daného produktu

V této podkapitole je popsána metoda stanovení výsledné ceny daných produktů, na základě které je následně sestavena cenová kalkulace pro každého jednotlivého klienta.

Výpočet celkové ceny (výše nákladů nebo výnosů) za daný účet za jeden rok je stanoven následujícím vzorcem:

$$P = E - I, \quad (4.1)$$

kde I představuje výši úroků z vkladů za určité období (roční výnosy) a E vyjadřuje celkovou roční výši nákladů spojených s provozem běžného účtu, kterou vypočteme pomocí následujícího vztahu:

$$E = \sum F + T + C, \quad (4.2)$$

kde F jsou roční poplatky za vedení daného účtu, T značí roční poplatky za transakce a výběry z bankomatů, C představuje roční poplatek za vedení platební karty.

Výpočet úroků z vkladů za určité období (ročních výnosů) je proveden pomocí následujícího vzorce:

$$I_n = \left[\left[K_o \left(1 + \frac{i}{m} \right)^{m \cdot n} \right] - K_o \right] \cdot (1 - t), \quad (4.3)$$

kde K_o vyjadřuje výši vkladů, i představuje roční úrokovou sazbu, m značí četnost připisování úroků v roce, n je počet ročních úrokovacích období a t je srážková daň.

4.2 Metodologie vícekritériální analýzy

V této části kapitoly je popsána metoda vícekritériálního rozhodování – základní pojmy, metody stanovení vah kritérií a metody vícekritériálního hodnocení variant.

4.2.1 Základní pojmy

Základní pojmy

Rozhodnutí je výběr jedné nebo více variant z množiny přípustných řešení, které lze následně doporučit k realizaci (v našem případě se bude jednat o výběr banky, u které si klient založí běžný účet).

Rozhodovatel je subjekt, který přímo činí rozhodnutí. Aby se správně rozhodl, využívá různé metody analýzy variant (v našem případě se bude jednat o klienta, který si zřídí běžný účet).

Varianty jsou konkrétní rozhodovací možnosti. Přípustná varianta je ta, která je realizovatelná.

Kritéria jsou hlediska hodnocení variant. Kritéria dělíme na:

- kritéria maximalizační – nejlepší varianty mají nejvyšší hodnoty,
- kritéria minimalizační – nejlepší varianty mají nejnižší hodnoty,
- kritéria kvantitativní – hodnoty variant tvoří objektivně měřitelné údaje,
- kritéria kvantitativní – hodnoty variant nelze objektivně měřit.

Vícekritériální rozhodování

S vícekritériálním rozhodováním se setkáváme v každodenním životě, aniž bychom si to uvědomovali. Jedná se o krátkodobější a vratná rozhodnutí, která nevyžadují značné vynaložení finančních částek. Jednotlivec, který není s touto problematikou obeznámen, je činí intuitivně (například výběr a následná koupě mobilního telefonu či dovolené).

Naproti tomu se setkáváme i s řešením problémů, které ovlivňují celý život člověka, a proto by se měla rozhodnutí důkladně zvážit, protože mohou mít negativní následky, které mohou být těžce odstranitelné (například volba budoucího vzdělání).

Postup vícekritériálního rozhodování lze rozdělit do následujících etap:

- stanovení přípustných řešení,
- stanovení nejméně dvou hodnotících kritérií,
- stanovení váhy důležitosti hodnotících kritérií,
- zhodnocení zvolených variant podle jednotlivých kritérií,
- souhrnné zhodnocení variant na základě dílčích zhodnocení.

Při řešení problému vycházíme z modelu vícekritériální analýzy variant, který slouží pro konečné zhodnocení variant pomocí jednotlivých kritérií. Model vícekritériálního rozhodování se skládá ze čtyř částí:

1. stanovení varianty rozhodnutí,
2. výběru kritérií,
3. sestavení kritériální matice,
4. stanovení vah kritérií.

Varianty rozhodnutí představují konkrétní rozhodovací možnosti, jedná se o předmět vlastního rozhodnutí.

Stanovená kritéria jsou zvolena rozhodovatelem a představují požadavky, na základě kterých bude provedeno vícekritériální hodnocení. Kritéria se zpravidla odvozují od stanovených cílů řešení.

Kritériální matice je uspořádání hodnocení variant. Její prvky vyjadřují hodnocení všech variant podle všech stanovených kritérií.

Stanovení vah kritérií vyjadřuje preferenční relaci mezi jednotlivými kritérii. Jejich relativní důležitost je poté číselně vyjádřena. Čím je váha daného kritéria vyšší, tím větší významnost má pro rozhodovatele.

4.2.2 Metody stanovení vah kritérií

Stanovení vah je základním krokem vícekritériální analýzy. Bývá používáno několik metod, které se od sebe liší složitostí a náročností na typ informací pro stanovení vah, které jsou získávány od rozhodovatele. Aby bylo možné srovnávat váhy souboru kritérií, musí se jednat o normované váhy, které splňují následující podmínku:

$$\sum_{i=1}^n v_i = 1; \quad v_i \geq 0, \quad (4.4)$$

kde v_i je váha i -tého kritéria a n je počet kritérií.

Používané metody jsou členěny podle informací, které požadují na vstupu.

Stanovení vah bez informace o preferenci – všem kritériím je přiřazena stejná váha, protože rozhodovatel není schopen rozlišit jejich důležitost.

Stanovení vah z ordinální informace o preferencích – rozhodovatel je schopen určit důležitost jednotlivých kritérií. Používanými metodami jsou metoda pořadí a metoda párového srovnání (Fullerova metoda).

Stanovení vah z kardinální informace o preferencích – rozhodovatel zná jak pořadí důležitosti, tak rozestupy v pořadí preferencí mezi jednotlivými kritérii. Mezi tyto metody patří metoda bodovací a metoda kvantitativního párového srovnání (Saatyho metoda).

Metoda párového srovnání

Tato metoda bývá někdy označována jako Fullerova metoda, protože srovnání se provádí v tzv. Fullerově trojúhelníku. Podstatou je určení preference mezi dvěma porovnávanými kritérii. Srovnání je provedeno ve Fullerově trojúhelníku, který zachycuje všechny možné dvouprvkové kombinace kritérií, kdy vždy k jednomu ze dvou porovnávaných kritérií je přiřazena jednička a druhému méně preferovanému nula. Následně je sečten počet jedniček (bodů) pro každé kritérium. Normované váhy vypočteme jako počet preferencí vydělené celkovým počtem provedených srovnání, což můžeme zapsat pomocí následujícího vzorce:

$$v_i = \frac{p_i}{\sum_{i=1}^n p_i}, \quad (4.5)$$

kde v_i je normovaná váha i -tého kritéria, p_i je počet preferencí i -tého kritéria a n počet kritérií.

Výhodou této metody je, že umožňuje srovnání většího počtu kritérií, její přehlednost a možnost ověření souladu zadaných preferencí. Nevýhodou je její náročnost na zpracování a fakt, že nejméně důležité kritérium má nulovou váhu. Nedostatek můžeme odstranit tím, že ke konečně vyčíslené hodnotě u každého kritéria přičteme hodnotu jedna. Tím je zajištěno, že i nejméně významné kritérium má určitý „význam“. Vzhledem k tomu, že každému kritériu byla připočtena hodnota jedna, je potřeba součet těchto připočtených hodnot (odpovídající počtu kritérií) připočíst k celkovému počtu provedených srovnání.

4.2.3 Metody vícekritériálního hodnocení variant

Poslední krok vícekritériálního rozhodování je výběr metody hodnocení variant a její řešení.

Metody mohou mít několik cílů, například:

1. výběr nejvhodnější varianty z hlediska použitých rozhodovacích kritérií,
2. uspořádání variant od nejlepší pro nejhorší,
3. rozdělení množiny variant na efektivní a neefektivní.

Existuje velké množství metod stanovení vícekritériálního hodnocení variant, mezi nejjednodušší patří následující:

- metoda srovnávací,
- metoda bodového hodnocení,
- metoda váhového hodnocení.

Metoda srovnávací

Její podstatou je zjistit klady a zápory jednotlivých variant a podle toho vybrat tu nejvhodnější variantu. Metoda je využívána při posuzování jednoduchých případů, například potřebuje-li si rozhodovatel vytvořit orientační přehled. Nevýhodou je, že může vést k výsledkům, které nebudou jednoznačné.

Metoda bodového hodnocení

Tato metoda je využívána ve složitějších případech. Pomocí stanovené bodovací stupnice jsou jednotlivé varianty ohodnoceny body. Rozhodovatel přiřadí největší počet bodů nejlepším hodnotám kritérií a nejmenší počet bodů nejhorším hodnotám kritérií. Nejvhodnější varianta je ta, která po sečtení všech přiřazených bodů dosahuje největšího počtu. Výpočet je proveden pomocí následujícího vzorce:

$$b_i = \sum_{j=1}^n b_{ij} , \quad (4.6)$$

kde b_i je bodové vyhodnocení i -té varianty a b_{ij} vyjadřuje bodové ohodnocení i -té varianty podle j -tého kritéria.

Metoda váhového hodnocení

Kritéria jsou různě významná, proto se u této metody nejprve stanoví důležitost kritérií pomocí vah. Těmito vahami se následně násobí počty bodů, které byly jednotlivým variantám přiřazeny. Výpočtu vah se věnuje podkapitola 4.2.2.

Výpočet vah je možné zapsat pomocí následujícího vzorce:

$$v_i = \sum_{j=1}^n C_{ji} \cdot b_{ij}, \quad (4.7)$$

kde v_i je bodové vyhodnocení i -té varianty, C_{ji} vyjadřuje váhu j -tého kritéria pro i -tou variantu a b_{ij} , znamená bodové ohodnocení i -té varianty podle j -tého kritéria.

4.3 Stanovení variant

Varianty řešení představují vybrané běžné účty od jednotlivých bank působících v Olomouckém kraji, kterými jsou:

V_1 – Osobní účet Standard (Česká spořitelna),

V_2 – Aktivní konto (ČSOB),

V_3 – Genius Active (GE Money Bank),

V_4 – Perfekt konto (Komerční banka),

V_5 – IQkonto (LBBW Bank),

V_6 – mKonto (mBank),

V_7 – Postžiro Klasik (Poštovní spořitelna),

V_8 – eKonto (Raiffeisenbank),

V_9 – Mozaika (UniCredit Bank),

V_{10} – FIT konto (Volksbank).

4.4 Popis scénářů – rozhodovatelů

V této části jsou představeny tři typy klientů a výčet služeb, které se ke každému klientovi (scénáři) váží.

Klient „A“

Jedná se o čtyřčlennou rodinu žijící v Olomouci. Čistý měsíční příjem rodiny je 40 000 Kč. Mají v plánu si založit společný účet, ke kterému bude mít každý z rodičů platební embosovanou kartu. Měsíčně budou provádět 5 výběrů z bankomatu, z toho 4 u své banky a 1 mimořádný u cizí banky. Mají naspořeno 200 000 Kč, které by si rádi uložili na spořicí účet u stejné banky. Oba si platí penzijní připojištění (u jiné finanční instituce).

Budou provádět tyto příkazy k úhradě:

1. platby za telefon (2x měsíčně),
2. poplatek za internet (1x měsíčně),
3. platba pojištění domácnosti (1x ročně),
4. koncesionářské poplatky televizní poplatek (1x měsíčně),
5. životní pojištění (2x měsíčně),
6. penzijní připojištění (2x měsíčně)
7. poplatek za kabelovou televizi (1x měsíčně),
8. ostatní (pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla – 1x ročně, havarijní pojištění – 1x ročně, případné jiné převody – 9x ročně).

Klient „B“

Jedná se o studenta vysoké školy, který bydlí a studuje v Olomouci. Jeho příjmy tvoří měsíční kapesné od rodičů ve výši 5 000 Kč a výdělků z příležitostných brigád. Často cestuje, proto ke své embosované platební kartě bude využívat cestovního pojištění. Z bankomatu bude vybírat přibližně 5krát za měsíc. Vklady na pobočce téměř nevyužívá, maximálně 3 vklady ročně.

Hodlá si zřídit tyto měsíční příkazy k úhradě:

1. platby za mobilní telefon (1x měsíčně),
2. platba za ubytování (1x měsíčně),
3. ostatní platby (penzijní připojištění – 1x ročně, úrazové pojištění – 1x ročně, ostatní platby – 4x ročně).

Klient „C“

Jedná se o fyzickou osobu s bydlištěm v Prostějově. Jeho měsíční příjmy jsou 30 000 Kč. K účtu bude požadovat platební embosovanou kartu a kreditní kartu.²⁴

Má naspořeno 600 000 Kč, které chce uložit na spořicí účet u stejné banky. Z bankomatu bude vybírat přibližně 8krát měsíčně a neřeší, z kterého bankomatu výběry provede.

²⁴ Využití kreditní karty není zahrnuto ve výpočtu z důvodu nemožnosti předem definování podmínek.

Měsíčně bude provádět tyto příkazy k úhradě:

1. platby za mobilní telefon (1x měsíčně),
2. poplatek za internet (1x měsíčně),
3. televizní poplatky (1x měsíčně),
4. ostatní (životní pojištění – 1x měsíčně, pojištění domácnost – 1 ročně apod.).

4.5 Vstupní údaje bank

V této podkapitole jsou popsány údaje o jednotlivých bankách, které jsou uvedeny v následující tabulce 4.1. Banky jsou označeny podle variant, které jsou nastaveny v podkapitole 4.7.1.

Tab. 4.1: Vstupní údaje bank (v Kč)

Služby / Banka	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
Vedení účtu	0	100	119	49	0	0	34	50	119	35
Papírový výpis [*])	5	0	0	20	0	30	10	0	0	0
Vedení karty ^{**})	400	540	708	200	600	0	96	480	0	400
Cest. pojišt. ^{***})	300	300	v ceně	v ceně	v ceně	420	300	470	v ceně	300
Bankomat vl. bezplatné (ks) / ostatní	zdarma	5/6	zdarma	2/5	0/0	0/0	2/5	2/9,90	zdarma	0/3
Bankomat cizí bezplatné (ks) / ostatní	0/25 ^{****})	0/30	0/35	0/35	0/6,50	3/35	0/26	0/39,90	1/30	0/30
Příkaz k úhr. ^{*****})	2	3	0	4	5	0	1	0	0	3
Změna limitu ^{*****})	30	20	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	26	zdarma	100	60
Úr. sazba ^{*****})	2	1,1	2	1	2	1	2	0,5	1,1	2,03
Úr. sazba ^{*****})	1	1,1	2	1	2	1,85	2	1	2,5	2,03

Zdroj: vlastní zpracování

^{*}) jedná se o měsíčně zasílaný výpis prostřednictvím České pošty

^{**}) roční vedení mezinárodní embosované karty

^{***}) cestovní pojištění k mezinárodní embosované kartě

^{****}) cena je stanovena jako 25 Kč + 0,5 % z vybírané částky

^{*****}) příkaz k úhradě zadávaný prostřednictvím elektronického bankovníctví

^{*****}) změna výše limitu platební karty

^{*****}) úroková sazba u spořicího účtu při uložení 200 000 Kč (v %)

^{*****}) úroková sazba u spořicího účtu při uložení 600 000 Kč (v %)

Na základě vstupních údajů bank z tabulky 4.1 jsou sestaveny cenové kalkulace jednotlivých klientů. Výpočet nákladů je proveden pomocí vzorce (4.2), výnosy podle vzorce (4.3) a celková cena dle vzorce (4.1).

Klient „A“ bude pravidelně provádět 9 příkazů měsíčně (tj. ročně 108 příkazů) a 12 příkazů realizuje pouze jedenkrát ročně. Cestovní pojištění k mezinárodní platební kartě nebude využívat. Výběry budou prováděny měsíčně – 4 výběry z vlastního bankomatu a 1 z cizího bankomatu.²⁵ Změnu výše limitu karty provede 2x ročně. Hodlá si uložit 200 000 Kč na spořicí účet, z čehož bude mít výnos. Přehled nákladů a výnosů plynoucích z účtu je zobrazen v následující tabulce 4.2.²⁶

Tab. 4.2: Cenová kalkulace Klient „A“ (v Kč)

Služby / Banka	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
Vedení účtu	0	1200	1428	588	0	0	408	0	1428	420
Papírový výpis	60	0	0	240	0	360	120	0	0	0
Vedení karty	400	540	708	200	600	0	96	0	0	400
Cest. pojištění	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bank. vlastní	0	0	0	120	0	0	120	238	0	144
Bank. cizí	360	360	420	420	390	840	312	119	0	360
Příkaz k úhradě	240	360	0	480	600	0	120	0	0	360
Změna limitu	60	40	0	0	0	0	52	0	200	120
Náklady celkem	1120	2500	2556	2048	1590	1200	1228	356	1628	1804
Výnos (zdaněný)	3432	1880	3432	1707	3432	1709	3432	853	1879	3478
Cena celkem	- 2312	621	- 876	341	- 1842	- 509	- 2204	- 496	- 251	- 1674

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud srovnáme účty čistě podle nákladů na provoz daného účtu, nejvýhodnější je eKonto od Raiffeisenbank (V8), kde jsou roční náklady ve výši 356 Kč. Naopak nejméně výhodným účtem je Genius Active od GE Money Bank (V3), kde jsou roční náklady na provoz ve výši 2 556 Kč.

Zohledníme-li i výnosové úroky z vloženého vkladu na spořicí účet u dané banky, pak je nejvýhodnějším Osobní účet Standard od České spořitelny (V1), kde klient získá za rok 2 312 Kč (náklady na provoz jsou 1 120 Kč a výnosové úroky z vkladů 3 432 Kč). Naopak nejméně výhodným účtem je Aktivní konto od Československé obchodní banky (V2), kde ročně zaplatí 621 Kč (náklady na provoz činí 2 500 Kč a výnosové úroky 1 880 Kč).

²⁵ Při výpočtu výběrů z cizích bankomatů u České spořitelny počítáme, že klient vybírá 1 000 Kč a u Volksbank CZ není počítáno s výběry z bankomatů ČSOB a Poštovní spořitelny.

²⁶ eKonto od Raiffeisenbank nabízí při měsíční kreditním obrátu 25 000 Kč prémiové výhody (bezplatné vedení účtu a platební karty, zdarma zasílané výpisy z účtu a výběry z cizích bankomatů za 9,90 Kč).

Klient „B“ bude pravidelně provádět 2 příkazy měsíčně (tj. 24 ročně) a 6 příkazů bude provedeno pouze jedenkrát ročně. Hodlá si ročně připlácet cestovní pojištění k mezinárodní platební kartě. Výběry bude provádět 5x měsíčně a to vždy z vlastního bankomatu. Nemá v úmyslu využít služby změny výše limitu platební karty. Nedisponuje vlastními prostředky, které by si uložil na spořicí účet. Přehled nákladů je zobrazen v tabulce 4.3.

Tab. 4.3: Cenová kalkulace Klient „B“ (v Kč)

Služby / Banka	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
Vedení účtu	0	1200	1428	588	0	0	408	600	1428	420
Papírový výpis	60	0	0	240	0	360	120	0	0	0
Vedení karty	400	540	708	200	600	0	96	480	0	400
Cest. pojištění	300	300	0	0	0	420	300	470	0	300
Bank. vlastní	0	0	0	180	0	0	180	356	0	180
Bank. cizí	0	0	0	0	390	840	0	0	0	0
Příkaz k úhradě	60	90	0	120	150	0	30	0	0	90
Změna limitu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Náklady celkem	820	2130	2136	1328	1140	1620	1134	1906	1428	1390

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlépe zadané parametry splňuje Osobní účet od České spořitelny (V1), kde účet stojí 820 Kč ročně a IQkonto od LBBW Bank (V5), které stojí 1 140 Kč ročně. Naopak nejdražší konto a tedy nejméně výhodné je Genius Active od GE Money Bank (V3) s cenou 2 136 Kč ročně.

Klient „C“ bude pravidelně provádět 4 příkazy měsíčně (tj. 48 ročně) a 1 příkaz bude proveden pouze jedenkrát ročně. Nebude využívat cestovní pojištění mezinárodní platební karty. Hodlá vybírat z bankomatu 8x měsíčně a nerozhoduje se, u kterého bankomatu výběr provede (pro účely výpočtu je počítáno, že 3 výběry měsíčně budou provedeny z vlastního bankomatu a zbývajících 5 z bankomatu cizího).²⁷ Výši limitu pro platební kartu bude měnit 5x ročně. Přehled nákladů a výnosů znázorňuje tabulka 4.4.²⁸

²⁷ Při výpočtu výběrů z cizích bankomatů u České spořitelny počítáme, že klient vybírá 2 000 Kč a u Volksbank CZ není počítáno s výběry z bankomatů ČSOB a Poštovní spořitelny.

²⁸ eKonto od Raiffeisenbank nabízí při měsíční kreditním obrátě 25 000 Kč prémiové výhody (bezplatné vedení účtu a platební karty, zdarma zasílané výpisy z účtu a výběry z cizích bankomatů za 9,90 Kč).

Tab. 4.4: Cenová kalkulace Klient „C“ (v Kč)

Služby / Banka	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
Vedení účtu	0	1200	1428	588	0	0	408	0	1428	420
Papírový výpis	60	0	0	240	0	360	120	0	0	0
Vedení karty	400	540	708	200	600	0	96	0	0	400
Cest. pojištění	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bank. vlastní	0	0	0	60	0	0	60	119	0	108
Bank. cizí	2100	1800	2100	2100	624	2100	1560	594	1440	1800
Příkaz k úhradě	98	147	0	196	245	0	49	0	0	147
Změna limitu	150	100	0	0	0	0	130	0	500	300
Náklady celkem	2808	3787	4236	3384	1469	2460	2423	713	3368	3175
Výnos (zdaněný)	5124	5639	10295	5120	10295	9516	10295	5124	12871	10432
Cena celkem	-2316	-1852	-6059	-1736	-8826	-7056	-7872	-4411	-9503	-7257

Zdroj: vlastní zpracování

Podle nákladů na provoz je pro daného klienta nejvýhodnější eKonto od Raiffeisenbank (V8) s cenou 713 Kč ročně a naopak nejméně výhodným je Genius Active od GE Money Bank (V3), kde stojí 4 236 Kč.

Pokud zohledníme i výnosové úroky ze spořicího účtu, nejvýhodnějším je účet Mozaika od UniCredit Bank (V9), kde klient obdrží 9 503 Kč (náklady na provoz účtu jsou ve výši 3 368 Kč a výnosové úroky ve výši 12 871 Kč). Naopak nejméně výhodným je Perfekt konto od Komerční banky (V4), kde klient obdrží pouze 1 736 Kč (náklady na provoz jsou ve výši 3 384 Kč a výnosové úroky ve výši 5 120 Kč).

4.6 Vícekriteriální rozhodování

V této podkapitole je provedeno samotné řešení vícekriteriálního rozhodování a výběr nejvhodnějšího běžného účtu pro jednotlivé stanovené klienty.

4.6.1 Volba kritérií

Na základě vlastního rozhodnutí byly zvoleny kritéria pro výběr vhodného běžného účtu. Nastavená kritéria jsou stejné pro všechny tři případové studie a jsou jimi:

K1 – cena	minimální,
K2 – elektronické bankovníctví	ano,
K3 – možnost měnit výši limitu pro platební kartu	ano a cena,
K4 – GSM banking	ano,
K5 – počet poboček v místě bydliště	maximální,

K6 – počet bankomatů v místě bydliště	maximální,
K7 – poskytování informační linky	bezplatnost a spokojenost,
K8 – možnost Cashback	ano,
K9 – možnost platby faktury prostřednictvím bankomatu ²⁹	ano.

4.6.2 Výpočet vah kritérií

Váhy kritérií jsou stanoveny pomocí metody párového srovnání. Jedná se o nejvhodnější metodu, jelikož můžeme srovnávat větší počet kritérií a porovnávat navzájem vždy pouze dvě kritéria. Pro každou případovou studii jsou stanoveny samostatné váhy kritérií, kvůli jiným preferencím, které byly stanoveny skutečnými subjekty (osobami), které svým profilem odpovídají nadefinovaným klientům.

Srovnání je provedeno v tabulkách 4.5, 4.7 a 4.9. Z každé dvojice je vždy vybráno a zapsáno to kritérium, které je pro rozhodovatele nejdůležitější. Výpočty vah kritérií jsou provedeny pomocí vzorce (4.5) a seřazeny v tabulkách 4.6, 4.8 a 4.10.

Klient „A“ má dostačující finanční prostředky, proto pro něj cena nebude rozhodující, spíše bude preferovat kvalitu nabízených služeb, za které si raději připlatí. Své prostředky chce mít neustále k dispozici, aniž by musel navštěvovat pobočku. Jeho preference jsou uspořádány v tabulce 4.5. Z každé dvojice kritérií je vždy vybráno a zapsáno to, které je pro klienta důležitější.

Tab. 4.5: Fullerova metoda Klient „A“

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9
K1	-	K2	K3	K4	K5	K6	K1	K8	K1
K2	-	-	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2
K3	-	-	-	K4	K5	K6	K3	K8	K3
K4	-	-	-	-	K4	K6	K4	K4	K4
K5	-	-	-	-	-	K6	K5	K5	K5
K6	-	-	-	-	-	-	K6	K6	K6
K7	-	-	-	-	-	-	-	K8	K7
K8	-	-	-	-	-	-	-	-	K8
K9	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování

²⁹ Jedná se o faktury mobilních operátorů.

Na základě tabulky 4.5 jsou stanoveny váhy. Výpočet je proveden pomocí vzorce (4.5). Nejprve je proveden součet počtu preferencí u každého kritéria (ke každému kritériu byla připočtena hodnota jedna viz. kapitola 4.2.2), který je následně vydělen celkovým počtem provedených srovnání navýšených o hodnotu odpovídající počtu kritérií. Podrobnější přehled výpočtu vybraných kritérií a jejich stanovené váhy je znázorněn v tabulce 4.6.

Tab. 4.6: Váhy kritérií Klient „A“

Kritérium	Počet preferencí	Váha
K1	2+1	0,067
K2	8+1	0,2
K3	3+1	0,089
K4	7+1	0,178
K5	5+1	0,133
K6	5+1	0,133
K7	2+1	0,067
K8	4+1	0,111
K9	0+1	0,022
celkem	45	1

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 4.6 jsou zřejmé preference daného klienta. Nejdůležitějším kritériem je pro něj elektronické bankovníctví (K2), je to dáno tím, že klient chce mít své prostředky neustále k dispozici.

Naopak nejméně preferovaným kritériem je možnost platby faktury prostřednictvím bankomatu (K9), protože klient předpokládá, že na tyto platby zřídí příkaz k úhradě.

Klient „B“ je finančně závislý na rodičích, proto se bude rozhodovat podle ceny nabízených produktů. Kvalita služeb bude obětována na úkor ceny. Jeho preference jsou uspořádány v tabulce 4.7. Z každé dvojice kritérií je vždy vybráno a zapsáno to, které je pro klienta důležitější.

Tab. 4.7: Fullerova metoda Klient „B“

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9
K1	-	K1	K1	K1	K1	K1	K1	K1	K1
K2	-	-	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2
K3	-	-	-	K3	K3	K6	K3	K8	K9
K4	-	-	-	-	K4	K6	K4	K8	K4
K5	-	-	-	-	-	K6	K5	K8	K9
K6	-	-	-	-	-	-	K6	K6	K6
K7	-	-	-	-	-	-	-	K8	K9
K8	-	-	-	-	-	-	-	-	K8
K9	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet vah kritérií je opět proveden pomocí vzorce (4.5) a postup je stejný jako u předchozího klienta. Souhrnný přehled výpočtu vybraných kritérií a jejich stanovené váhy je zobrazen v tabulce 4.8.

Tab. 4.8: Váhy kritérií Klient „B“

Kritérium	Počet preferencí	Váha
K1	8+1	0,2
K2	7+1	0,178
K3	3+1	0,089
K4	3+1	0,089
K5	1+1	0,044
K6	6+1	0,156
K7	0+1	0,022
K8	5+1	0,133
K9	3+1	0,089
celkem	45	1

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 4.8 je možné vidět, že nejpreferovanějším kritériem pro daného klienta je cena (K1), což je dáno tím, že nedisponuje vlastními prostředky a cena pro něj tedy hraje velkou roli při rozhodování. Nejméně důležitým kritériem je pro něho bezplatné používání informační linky (K7).

Klient „C“ má vysoké příjmy, proto preferuje kvalitu nabízených služeb před kvantitou. Cena pro něj tedy není důležitým kritériem, spíše chce mít pohodlný přístup ke svým prostředkům, který mu může zajistit služba GMS banking či elektronické bankovníctví.

Tab. 4.9: Fullerova metoda Klient „C“

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9
K1	-	K2	K3	K4	K5	K6	K1	K8	K9
K2	-	-	K3	K4	K2	K6	K2	K2	K2
K3	-	-	-	K4	K3	K3	K3	K3	K3
K4	-	-	-	-	K4	K4	K4	K4	K4
K5	-	-	-	-	-	K6	K5	K8	K9
K6	-	-	-	-	-	-	K6	K6	K6
K7	-	-	-	-	-	-	-	K8	K9
K8	-	-	-	-	-	-	-	-	K8
K9	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování

Váhy kritérií jsou stanoveny stejným způsobem jako u předchozích klientů s využitím vzorce (4.5). Přehled výpočtu vybraných kritérií a jejich stanovené váhy je znázorněn v tabulce 4.10.

Tab. 4.10: Váhy kritérií Klient „C“

Kritérium	Počet preferencí	Váha
K1	1+1	0,044
K2	5+1	0,133
K3	7+1	0,177
K4	8+1	0,2
K5	2+1	0,067
K6	6+1	0,155
K7	0+1	0,022
K8	4+1	0,111
K9	3+1	0,089
celkem	45	1

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.10 udává preference daného klienta. Nejdůležitějším kritériem je pro něj GSM banking (K4), jelikož chce mít své finanční prostředky neustále k dispozici, aniž by musel chodit na pobočku. Naopak nejméně preferovaným kritériem je pro klienta bezplatné používání informační linky (K7).

4.6.3 Metoda váhového hodnocení

Pro posouzení nejvhodnější varianty běžného účtu je použita metoda váhového hodnocení. Nejprve jsou váhy jednotlivých kritérií vynásobeny bodovým ohodnocením jednotlivých variant, které je stanoveno na základě bodovací stupnice v tabulce 4.11.

Po sečtení hodnot kritérií u každé varianty se zjistí jejich celková důležitost. Čím je tato výsledná hodnota vyšší, tím lépe daná varianta splňuje preference daného klienta.

Tab. 4.11: Bodovací stupnice

K/Body	0	1	2	3	4	5
K1	104 Kč a více	<104;82)	<82;62)	<62;40)	<40;20)	20 Kč a méně
K2	ne	-	-	-	-	ano
K3	60 Kč a více	-	<60;1)	-	-	zdarma
K4	ne	-	-	-	-	ano
K5	2 a méně	<2;5)	<5;18)	-	<18;42)	43 a více
K6	žádný	4 a méně	-	<5;31)	<31;49)	50 a více
K7	zpoplatněno a nespokojen	-	zpoplatněno a spokojen	-	zdarma a nespokojen	zdarma a spokojen
K8	ne	-	-	-	-	ano
K9	ne	-	-	-	-	ano

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě bodovací stupnice v tabulce 4.11 je sestaveno bodové ohodnocení variant, které je znázorněno v tabulce 4.12. Výpočet je proveden podle vzorce (4.6).

Tab. 4.12: Bodové ohodnocení variant

Kritéria/varianty	V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10
K1	5	1	0	3	5	5	4	3	0	4
K2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
K3	2	2	5	5	5	5	2	5	1	1
K4	5	5	5	5	0	0	5	5	5	5
K5	4	2	2	2	0	0	5	1	1	1
K6	5	4	3	3	0	0	4	1	1	1
K7	5	4	0	5	2	0	3	4	4	5
K8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0
K9	5	5	0	5	0	0	0	0	0	0
Celkem	41	33	25	38	22	20	33	29	22	22

Zdroj: vlastní zpracování

Pro výpočet váhového hodnocení u Klienta „A“ jsou použity výsledné hodnoty z tabulky 4.6 a bodové ohodnocení z tabulky 4.12, na základě čehož je pomocí vzorce (4.7) stanoveno konkrétní hodnocení variant, které je uvedeno v tabulce 4.13.

Tab. 4.13: Metoda váhového hodnocení Klient „A“

Krit./var.	Váha	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
K1	0,089	0,445	0,089	0	0,267	0,445	0,445	0,356	0,267	0	0,356
K2	0,2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
K3	0,133	0,266	0,266	0,665	0,665	0,665	0,665	0,266	0,665	0,133	0,133
K4	0,111	0,555	0,555	0,555	0,555	0	0	0,555	0,555	0,555	0,555
K5	0,156	0,624	0,312	0,312	0,312	0	0	0,78	0,156	0,156	0,156
K6	0,156	0,78	0,624	0,468	0,468	0	0	0,624	0,156	0,156	0,156
K7	0,044	0,22	0,176	0	0,22	0,088	0	0,132	0,176	0,176	0,22
K8	0,004	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0
K9	0,067	0,335	0,335	0	0,335	0	0	0	0	0	0
Celkem	-	4,245	3,377	3,02	3,842	2,218	2,13	3,733	2,995	2,196	2,576

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě preferencí Klienta „A“ je nejvýhodnějším účtem Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,245 a to hlavně kvůli největšímu vlivu kvalitního elektronického bankovníctví a rozsáhlé síť bankomatů a poboček v místě bydliště. Nejméně výhodným produktem je mKonto od mBank (V6) s výslednou hodnotou 2,13 a to zejména z důvodu nemožnosti využívat GSM banking, malého počtu poboček v místě bydliště, neexistence vlastní síť bankomatů, problematického provozu informační linky a nemožnosti platby faktur přes bankomat.

Pro výpočet váhového hodnocení u Klienta „B“ jsou použity výsledné hodnoty z tabulky 4.8 a bodové ohodnocení z tabulky 4.12. Za použití vzorce (4.7) je vyčísleno konkrétní hodnocení variant, které je zobrazeno v následující tabulce 4.14.

Tab. 4.14: Metoda váhového hodnocení Klient „B“

Krit./var.	Váha	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
K1	0,2	1	0,2	0	0,6	1	1	0,8	0,6	0	0,8
K2	0,178	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89	0,89
K3	0,089	0,178	0,178	0,445	0,445	0,445	0,445	0,178	0,445	0,089	0,089
K4	0,089	0,445	0,445	0,445	0,445	0	0	0,445	0,445	0,445	0,445
K5	0,044	0,176	0,088	0,088	0,088	0	0	0,22	0,044	0,044	0,044
K6	0,156	0,78	0,624	0,468	0,468	0	0	0,624	0,156	0,156	0,156
K7	0,022	0,11	0,088	0	0,11	0,044	0	0,066	0,088	0,088	0,11
K8	0,133	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0
K9	0,089	0,445	0,445	0	0,445	0	0	0	0	0	0
Celkem	-	4,689	3,623	3,001	4,156	3,044	3	3,888	3,333	2,377	2,534

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvýhodnějším účtem pro Klienta „B“ na základě vícekritériálního hodnocení je Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,689, kde největší vliv na dosaženou hodnotu má zejména nízká cena, kvalitní elektronické bankovníctví a rozsáhlá síť poboček v místě bydliště. Nejméně vhodným produktem je Mozaika od UniCredit Bank (V9) s dosaženou hodnotou 2,377 a to především z důvodu vysoké ceny, nemožnosti plateb faktur prostřednictvím bankomatu a malého počtu poboček v místě bydliště.

Pro výpočet váhového hodnocení u Klienta „C“ je využito výsledné hodnoty z tabulky 4.10 a bodové ohodnocení z tabulky 4.12. Jako v předchozích případech stanovíme podle vzorce (4.7) konkrétní hodnocení variant, které je uspořádáno v následující tabulce 4.14.

Tab. 4.15: Metoda váhového hodnocení Klient „C“

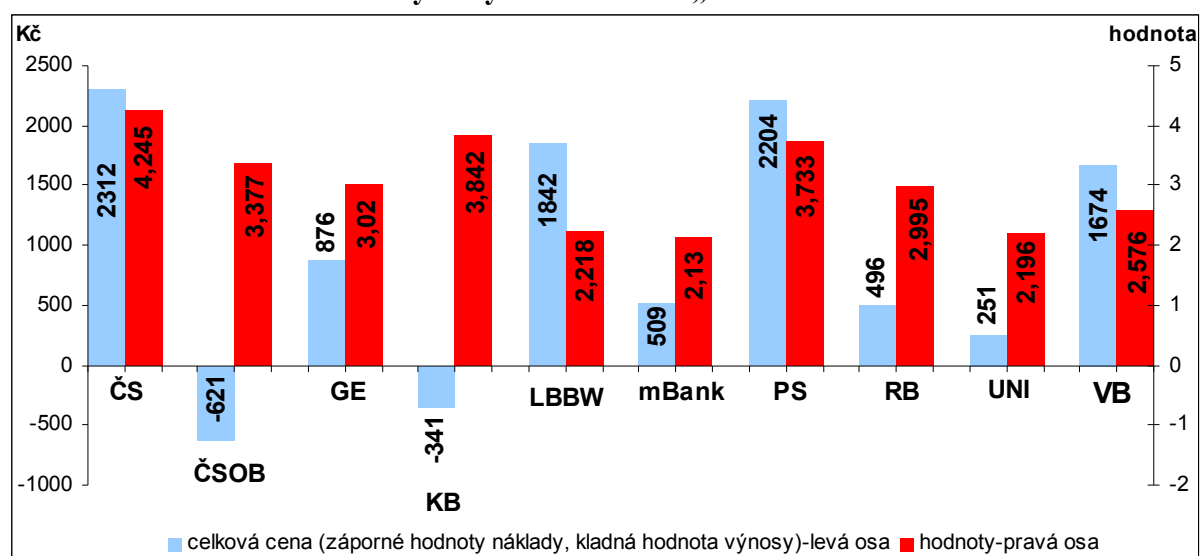
Kritéria/varianty	Váha	V1 ČS	V2 ČSOB	V3 GE	V4 KB	V5 LBBW	V6 mBank	V7 PS	V8 RB	V9 UNI	V10 VB
K1	0,044	0,22	0,044	0	0,132	0,22	0,22	0,176	0,132	0	0,176
K2	0,133	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665	0,665
K3	0,177	0,354	0,354	0,885	0,885	0,885	0,885	0,354	0,885	0,177	0,177
K4	0,2	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1
K5	0,067	0,268	0,134	0,134	0,134	0	0	0,335	0,067	0,067	0,067
K6	0,155	0,775	0,62	0,465	0,465	0	0	0,62	0,155	0,155	0,155
K7	0,022	0,11	0,088	0	0,11	0,044	0	0,066	0,088	0,088	0,11
K8	0,111	0,555	0,555	0,555	0,555	0,555	0,555	0,555	0,555	0,555	0
K9	0,089	0,445	0,445	0	0,445	0	0	0	0	0	0
Celkem	-	4,392	3,905	3,704	4,391	2,369	2,325	3,771	3,547	2,707	2,35

Zdroj: vlastní zpracování

Pro Klienta „C“ je na základě preferovaných kritérií nejvýhodnější produkt Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,392, kdy největší vliv na tuto hodnotu má možnost využívat GSM banking, bankomat v místě bydliště a kvalitní elektronické bankovníctví. Naopak nejméně preferovaným je mKonto od mBank (V6) s výslednou hodnotou 2,325 a to zvláště z důvodu nemožnosti využívat GSM banking, špatně fungující informační linky a nemožnosti plateb faktur prostřednictvím bankomatu.

4.7 Shrnutí výsledků

Graf 4.1: Zhodnocení dosažených výsledků Klient „A“

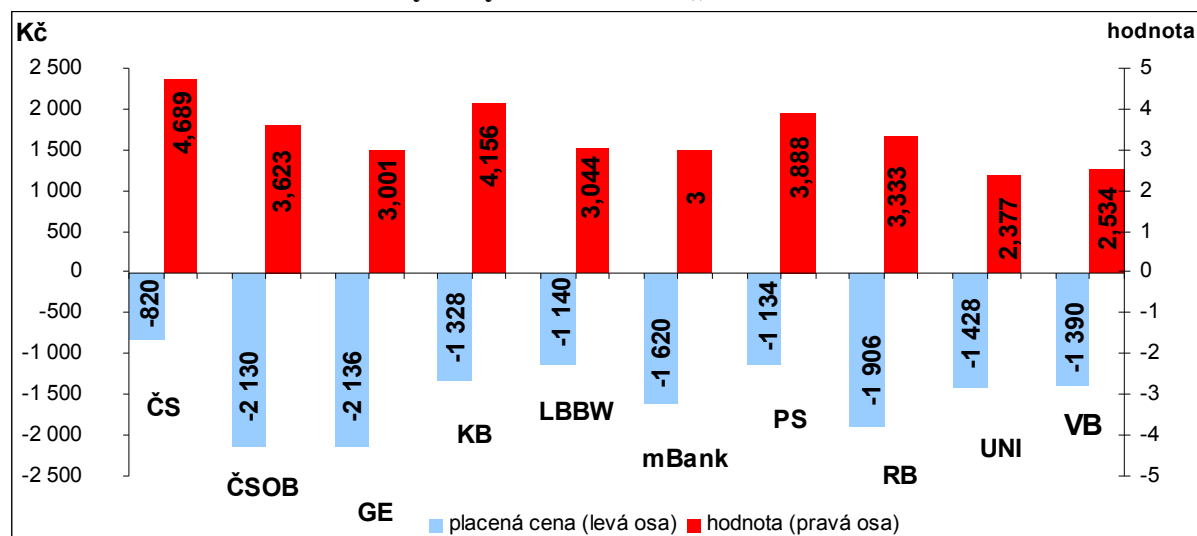

Zdroj: vlastní zpracování

Pro Klienta „A“ je z pohledu ceny nejvýhodnějším a tedy zároveň nejpreferovanějším Osobní účet Standard od České spořitelny (V1), kde klient ročně získá 2 312 Kč. Druhým nejvýhodnějším účtem je Postžiro Klasik od Poštovní spořitelny (V7), kde získá 2 204 Kč.

Z hlediska vícekritériálního rozhodování vychází jako nejvhodnější Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,245 a Perfekt konto od Komerční banky (V4) s hodnotou 3,842.

Graf 4.2: Zhodnocení dosažených výsledků Klient „B“

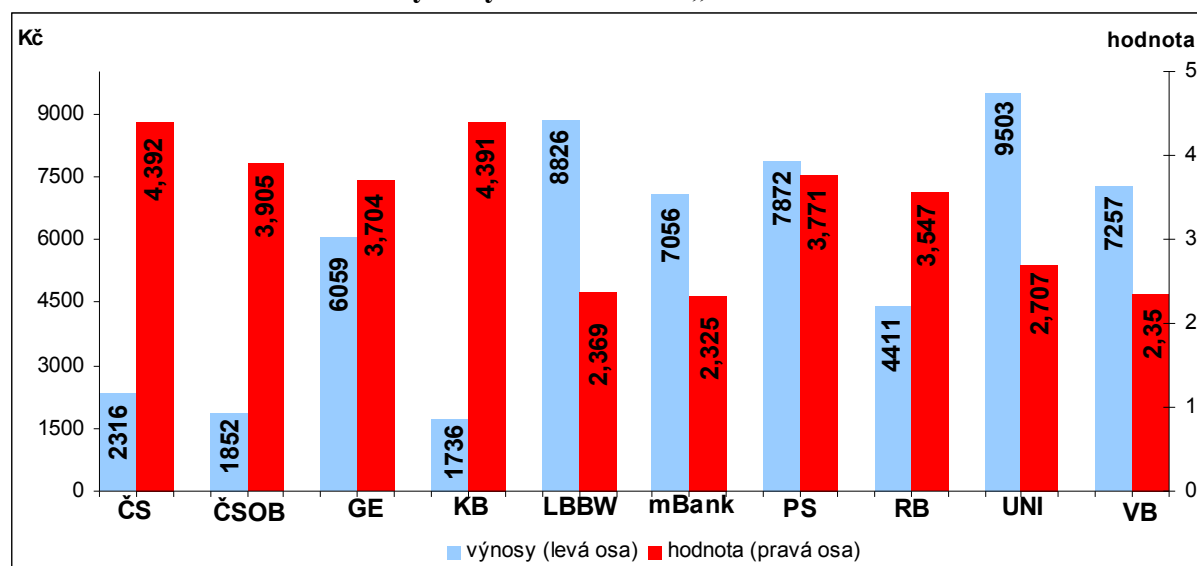

Zdroj: vlastní zpracování

Pro Klienta „B“ je cenově nejpřijatelnější Osobní účet Standard od České spořitelny (V1), kde roční náklady na provoz činí 820 Kč. Druhým nejvhodnějším účtem je IQkonto od LBBW Bank (V5) s provozními náklady 1 140 Kč.

Z pohledu vícekritériálního rozhodování je nejvhodnějším Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,689 a Perfekt konto od Komerční banky (V4) s hodnotou 4,156.

Graf 4.3: Zhodnocení dosažených výsledků Klient „C“

Zdroj: vlastní zpracování

Podle ceny vychází jako nejvýhodnější účet pro Klienta „C“ Mozaika od UniCredit Bank (V9), kde obdrží 9 503 Kč ročně a IQkonto od LBBW Bank (V5), kde obdrží 8 826 Kč ročně.

Na základě vícekritériální metody vyšel jako nejvhodnější Osobní účet Standard od České spořitelny (V1) s dosaženou hodnotou 4,392 a Perfekt konto od Komerční banky (V4) s dosaženou hodnotou 4,391.

5. Závěr

Výběr běžného účtu je důležitým rozhodnutím pro každého potencionálního klienta. Vedení a následná správa účtu v sobě váže občas nemalé finanční částky a při špatném rozhodnutí si klient, který nemá v dané problematice zkušenosti, může snadno založit účet, jehož vedení bude příliš drahé nebo si sjedná služby, které následně nebude využívat, nebo bude postrádat služby, které by využil. Běžné účty poskytuje v České republice celá řada bankovních institucí. V práci bylo k analýze vybráno deset bank.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit běžné účty nabízené v Olomouckém kraji a to pro tři nadefinované klienty na základě stanovení ceny produktu a pomocí vícekritériální analýzy.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol, první obsahuje úvod a pátá závěr. V druhé kapitole je popsána charakteristika bankovních produktů (jejich členění, cena a regulace), na což navazuje stručný popis jednotlivých depozitních produktů nabízených na českém bankovním trhu (jejich princip, význam pro banku a klienta, právní úprava a graficky znázorněný vývoj).

Ve třetí kapitole je stručně popsán Olomoucký kraj (jeho poloha, hospodářství a srovnání makroekonomických ukazatelů kraje a České republiky). Následně jsou charakterizovány jednotlivé vybrané banky, které působí na území daného kraje a jednotlivé bankovní produkty – běžné účty, které nabízejí.

Čtvrtá kapitola je rozdělena do dvou částí. V první části je popsána metoda výpočtu celkové ceny daného produktu a následně je vysvětlena metodologie vícekritériální analýzy. V druhé části je provedeno srovnání pro tři předem nadefinované klienty pomocí stanovení nákladů na provoz účtu. Pro Klienta „A“ vychází jako nejvýhodnější Osobní účet Standard od České spořitelny. Pro Klienta „B“ je cenově nejvýhodnější Osobní účet Standard od České spořitelny a pro Klienta „C“ je nejvýhodnějším účtem Mozaika od UniCredit Bank.

Následně bylo srovnání provedeno prostřednictvím vícekritériálního hodnocení. Pro Klienta „A“ je nejpreferovanějším Osobní účet Standard od České spořitelny. Pro Klienta „B“ je nejvýhodnějším účtem také Osobní účet Standard od České spořitelny a pro Klienta „C“ vyšel jako nejvýhodnější účet opět Osobní účet Standard od České spořitelny. V závěru kapitoly jsou dosažené výsledky graficky znázorněny a okomentovány.

Seznam literatury

Knižní zdroje:

1. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. 260 s. ISBN 80-7079-584-0.
2. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
3. FIALA, Petr, JABLONSKÝ, Josef, MAŇAS, Miroslav. *Vícekriteriální rozhodování*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1994. 316 s. ISBN 80-7079-748-7.
4. JÜNGER, Josef, MORAVCOVÁ, Eva, ZONKOVÁ, Zdeňka. *Rozhodovací procesy: Metody rozhodování*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská, 1987. 184 s.
5. KALABIS, Zbyněk. *Bankovní služby v praxi*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2005. 148 s. ISBN 80-251-0882-1.
6. POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovníctví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
7. REVENDA, Zbyněk a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3.vyd. Praha: Management Press, 2000. 634 s. ISBN 80-7261-031-7.
8. SEKERKA, Bohuslav. *Banky a bankovní produkty*. Praha: Profess, 1997. 532 s. ISBN 80-85235-51-X.
9. ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava. *Bankovníctví I*. 1. vyd. Praha: Grada, 1997. 262 s. ISBN 80-7169-464-9.
10. ZONKOVÁ, Zdeňka. *Rozhodování manažera*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská, 1995. 93 s. ISBN 80-7078-254-4.

Internetové zdroje:

11. Česká národní banka [online]. 2010, [cit. 2010-15-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>.
12. Československá obchodní banka [online]. 2010, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.csob.cz/cz/Stranky/default.aspx>>.
13. Česká spořitelna [online]. [cit. 2010-01-04] Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka>>.
14. Český statistický úřad [online]. 2010, [cit. 2010-18-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
15. GE Money Bank [online]. 2010, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/1>>.

16. *Finance* [online]. 2010, [cit. 2010-12-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz>>.
17. *Fond pojištění vkladů* [online]. 2007, [cit. 2010-11-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.fpv.cz>>.
18. *iHNed.cz* [online]. 2010, [cit. 2010-11-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.finvwb.ihned.cz/cl1-39480870-pojisteni-vkladu-v-bankach-se-zvysuje-z-50-tisic-az-na-100-tisic-eur>>.
19. *Komerční banka* [online]. 2006, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz>>.
20. *LBBW Bank CZ* [online]. [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.lbbw.cz/>>.
21. *mBank* [online]. [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mbank.cz/>>.
22. *Měšec* [online]. 2010, [cit. 2010-01-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/bankovni-ucty/>>.
23. *Poštovní spořitelna* [online]. 2010, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.postovnisporitelna.cz/Stranky/default.aspx>>.
24. *Raiffeisenbank* [online]. 2008, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.raiffeisenbank.cz>>.
25. *SMEP. Vícekriteriální rozhodování* [online]. [cit. 2010-28-03]. Dostupné z WWW: <http://etext.czu.cz/php/skripta/skriptum.php?titul_key=79>.
26. *UniCredit Bank* [online]. 2010. [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.unicreditbank.cz/cz/uvod.html>>.
27. *Volksbank CZ* [online]. 2010, [cit. 2010-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.volksbank.cz/vb/jnp/cz/home/index.html>>.
28. *Wikipedie* [online]. [cit. 2010-08-03]. Dostupné z WWW: <http://www.cs.wikipedia.org/wiki/Hlavni_strana>.

Ostatní zdroje:

29. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.
30. Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník.
31. Zákon č. 513/1911 Sb., Obchodní zákoník.
32. Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech.
33. Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře.
34. Opatření České národní banky č. 3/2004 Věst. ČNB.

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
GE	GE Money Bank
KB	Komerční banka
LBBW	LBBW Bank CZ
PS	Poštovní spořitelna
RB	Raiffeisenbank
UNI	UniCredit Bank
VB	Volksbank CZ

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
Veronika Hamplová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Albrechtova 22, 783 35 Horka nad Moravou